

Uniwersytet Zielonogórski
Rada Naukowa Dyscypliny Literaturoznawstwo
Instytut Filologii Germańskiej
Al. Wojska Polskiego 71a
65-762 Zielona Góra
Kampus B, budynek A-20
za pośrednictwem:
Rady Doskonałości Naukowej
pl. Defilad 1
00-901 Warszawa
(Pałac Kultury i Nauki, p. XXIV, pok. 2401)

Dr Wolfgang Brylla
Uniwersytet Zielonogórski / Instytut Filologii Germańskiej

Wniosek

z dnia 23.09.2025

o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo.

Określenie osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego:

Techniki narracyjne w literaturze gatunkowej – powieść kryminalna
na podstawie autorskiej monografii niemieckojęzycznej *Der polnische und deutschsprachige Retro-Krimi: »Detektivische« Fallstudien*, Göttingen, Brill | V&R
unipress 2025, s. 352, ISBN: 9783847118688

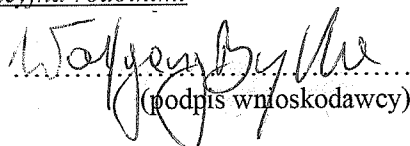
Wnioskuje – na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – aby komisja habilitacyjna podejmowała uchwałę w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w głosowaniu **tajnym/jawnym***¹

Zostałem poinformowany, że:

Administratorem w odniesieniu do danych osobowych pozyskanych w ramach postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego jest Przewodniczący Rady Doskonałości Naukowej z siedzibą w Warszawie (pl. Defilad 1, XXIV piętro, 00-901 Warszawa).

Kontakt za pośrednictwem e-mail: kancelaria@rdn.gov.pl, tel. 22 656 60 98 lub w siedzibie organu. Dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o przesłankę wskazaną w art. 6 ust. 1 lit. c) Rozporządzenia UE 2016/679 z dnia z dnia 27 kwietnia 2016 r. w związku z art. 220 - 221 oraz art. 232 – 240 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w celu przeprowadzenia postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego oraz realizacji praw i obowiązków oraz środków odwoławczych przewidzianych w tym postępowaniu.

Szczegółowa informacja na temat przetwarzania danych osobowych w postępowaniu dostępna jest na stronie www.rdn.gov.pl/klauzula-informacyjna-rodo.html

(podpis wnioskodawcy)

¹ * Niepotrzebne skreślić.

Załączniki:

1. Dane wnioskodawcy
2. Potwierdzona kopia dyplomu doktorskiego
3. Autoreferat
4. Monografia *Der Retro-Krimi* (pdf)
5. Wykaz osiągnięć naukowych
- 5a Wybrane artykuły (osobny katalog z pdf)
- 5b Przyznane nagrody (pdf)

1. Imię i nazwisko

Wolfgang Brylla

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej

Dyplom magistra filologii germańskiej – Uniwersytet Zielonogórski – 09.07.2008 – tytuł pracy dyplomowej: *Hans Falladas „Kleiner Mann, was nun?“ in Rezeption und Debatte um Reportage und Roman*

Dyplom nadania stopnia doktora – Uniwersytet Zielonogórski – 17.09.2013 – tytuł rozprawy doktorskiej: *Berlin als Raum. Hans Falladas erzählte Großstadt*

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych

od 01.11.2013 – Uniwersytet Zielonogórski, Instytut Filologii Germańskiej, adiunkt

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2011 r. poz. 478 z późn. zm.)

Moje dotychczasowe zainteresowania badawcze można podzielić na kilka pól tematycznych, które nie zawsze się ze sobą zająbiają. Rozrzut ten wynika przede wszystkim nie tylko z przyjętej przeze mnie policentrycznej perspektywy, ale również z różnorodnego warsztatu. W tejże metodologicznej kombinacji klasyczne literaturoznawstwo napotyka na kulturoznawstwo, medioznawstwo, historię i historię muzyki (popularnej), chociaż nie ukrywam, że w ostatnich latach naukowo skoncentrowałem się przede wszystkim na jednym zagadnieniu, któremu podporządkowana została również przedłożona monografia, będąca podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego: *Der polnische und deutschsprachige Retro-Krimi. »Detektivische« Fallstudien*, wydana w wydawnictwie Brill | V&R unipress, Göttingen, w 2025 roku (s. 352, ISBN: 9783847118688).

Spośród nadmienionych wyżej obszarów zainteresowań wyróżnić należałoby następujące:

- 1) szeroko rozumiana niemieckojęzyczna, jak i polska literatura kryminalna oraz związana z nią ‘kultura zbrodni’,
- 2) narracyjność literatury Republiki Weimarskiej w dobie m.in. tzw. Neue Sachlichkeit (Nowa Rzeczowość),
- 3) upolitycznienie niemieckiej muzyki popularnej,

- 4) gatunkowość i modelowość niemieckojęzycznej *short story* po 1945 roku,
- 5) aspekt post-reformacji (z uwzględnieniem transferów kulturowych w obrębie regionu historycznego Śląska).

Do niniejszego wniosku dołączam w formie kopii wybrane artykuły, które odzwierciedlają naszkicowaną problematykę badawczą z podziałem na poszczególne zakresy tematyczne:

Obszar: literatura kryminalna

- *Morde im Grenzland. Gattungstheoretische Überlegungen zum deutsch-polnischen »Grenzkrimi«*, [w:] *Der Regionalkrimi. Ausdifferenzierungen und Entwicklungstendenzen*, red. Wolfgang Brylla, Maike Schmidt, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2022, s. 147-172. (pdf 1)
- *Alternative Geschichtsschreibung über die Wendezeit im deutschen Kriminalroman*, [w:] „Oxford German Studies“ 52, 4 (2023), s. 597-613. (pdf 2)
- *Kayankaya-Romane als screwball-Krimis? Zur filmischen Poetik Jakob Arjounis*, [w:] „Was ich schreibe, ist weder lustig noch ein Märchen“. *Erzählverfahren, Identitätskonzepte und Gesellschaftskritik bei Jakob Arjouni*, red. Robin-M. Aust, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2023, s. 125-145. (pdf 3)
- *Erzähldimensionen des Polit-Thrillers am Beispiel von Wolfgang Schorlaus Dengler-Krimis*, [w:] *Der deutschsprachige Thriller. Entwicklung und Ausformungen eines populären Genres*, red. Nikolas Buck, Berlin, J.B. Metzler 2024, s. 195-215. (pdf 4)
- *Filmisches Spurenlesen oder Wie „Remington Steele“ mit dem (Fernseh-)Krimi spielt*, [w:] *Serendipität/Spuren. Literarische Konstellationen kreativen Spurenlesens im internationalen Vergleich*, red. Reinhard M. Möller, Joachim Harst, Berlin, J.B. Metzler 2024, s. 103-117. (pdf 5)

Obszar: narracyjność literatury Republiki Weimarskiej

- *Poetisierung der Wirklichkeit. Zu Erich Kästners „Sachliche Romanze“*, [w:] „Orbis Linguarum“ 36 (2010), s. 133-146. (pdf 6)
- *Trivialität im neusachlichen Gewand. Einige Bemerkungen zu Hans Falladas „Kleiner Mann, Großer Mann“*, [w:] „Germanica Wratislaviensia“ 140 (2015), s. 41-60. (pdf 7)

Obszar: upolitycznienie niemieckiej muzyki popularnej

- *Die Apolitisierung des deutschen Pop? Oder: Wie die Mainstream-Musik auf den Rechtsruck reagiert*, [w:] *Im Clash der Identitäten. Nationalismen im literatur- und kulturgeschichtlichen Diskurs*, red. Wolfgang Brylla, Cezary Lipiński, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2020, s. 55-92. (pdf 8)
- *Befremdliche Tonlagen von Gold und Platin. Deutsche Populärmusik auf dem Prüfstand*, [w:] *Fremdes zwischen Teilhabe und Distanz. Teil 2: Fluktuationen von (Nicht-)Zugehörigkeiten in*

Sprache, Literatur und Kultur, red. Arletta Szmorhun, Paweł Zimniak, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht 2021, s. 41-63. (pdf 9)

Obszar: gatunkowość *short story* po 1945 roku

- *Zur narratologischen Disposition und Distribution des Eisenbahn-Motivs in Wolfgang Borcherts Kurzgeschichten (Eisenbahnen, nachmittags und nachts; Bleib doch, Giraffe; Die Stadt)*, [w:] „Germanica Wratislavensia“ 131 (2010), s. 7-24. (pdf 10)
- *„Auferstanden aus Ruinen“. Zertrümmertes Erzählen in der deutschen Nachkriegszeit*, [w:] *Anfang. Literatur- und kulturwissenschaftliche Implikationen des Anfangs*, red. Alina Kuzborska, Aneta Jachimowicz, Würzburg, Königshausen & Neumann 2018, s. 131-149. (pdf 11)
- *Von der Unsagbarkeit des Erzählten zum Erzählen des Unsagbaren. Überlegungen zu Heinrich Bölls Kriegstagebüchern*, [w:] *Politischen Konjunkturen zum Trotz. Heinrich Bölls Wirklichkeitsrepräsentationen*, red. Renata Dampc-Jarosz, Paweł Zimniak, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht 2018, s. 141-157. (pdf 12)

Obszar: post-reformacja

- *„O mi Gigas, sis tende verbi.“ Johannes Gigas – der vergessene schlesische Prediger der (Post-)Reformationszeit*, [w:] „Śląska Republika Uczonych“ nr 8 red. Marek Hałub, Wrocław, Atut 2018, s. 33-59. (pdf 13)
- *Luther, Playmobil und Popkultur*, [w:] *Die Reformation 1517. Zwischen Gewinn Verlust*, red. Cezary Lipiński, Wolfgang Brylla, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht 2020, s. 181-196. (pdf 14)
- *Zwischen Glorifizierung und Geringschätzung – Jacob Böhme in der deutschsprachigen Belletristik*, [w:] *Facetten der Mystik. Spannungen zwischen Spiritualität und Ästhetik bei Jacob Böhme und Johannes Scheffler*, red. Cezary Lipiński, Wolfgang Brylla, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2024, s. 221-239. (pdf 15)

Monografia *Der polnische und deutschsprachige Retro-Krimi. »Detektivische« Fallstudien* jest rezultatem mojej wieloletniej aktywności w dziedzinie literatury kryminalnej (i jej różnych podgatunków i konwencyjnych zwrotów) – poniekąd z komparatystycznego, transgranicznego punktu widzenia. Polski *crime fiction*, który od końca lat 90. ubiegłego wieku przeżywa po dekadach zapaści swój (marketingowy) boom, spotyka niemiecki *crime fiction*, który de facto dopiero od Neuer Deutscher Kriminalroman, zwanego potocznie Sozio-Krimi (kryminału społecznego), nabrał prędkości i w XXI wieku okupuje regały największych sieci księgarskich w Niemczech. Lecz nie o polski czy niemiecki kryminał całościowo i ogólnie w mojej monografii chodzi, tylko o pewien jego wycinek czy też formułę. Chodzi o formę opisywania (niedawnej) przeszłości, która w wyniku

technologicznych i technicznych innowacji od drugiej połowy XIX wieku może być konserwowana za pomocą różnych przekazników bądź mediów pamięci, tak jak fotografia, fonogram czy obraz telewizyjny. Z tego też względu historyczne powieści kryminalne, które zostały poddane analizie, należy postrzegać jako ‘ucięte’ kryminały historyczne; kryminały rozgrywane się w konkretnej przestrzeni, w konkretnym czasie i przy wykorzystaniu konkretnych środków narracyjnych. Właśnie kryteria narracyjności, jej formy, są w przypadku tzw. kryminału retro, bo jemu poświęcona została monografia, kluczowe. Doprecyzowane zostać musiały z jednej strony kategorie narracyjne, z drugiej strony pojęcie ‘retro’, które w niemieckim dyskursie kryminalnym praktycznie w ogóle nie istnieje. Jednym z celów monografii było zdefiniowanie kryminalnej retro-narracji nawet w przypadku tychże pozycji powieściowych, które same się jako retro-konstrukcje nie etykietowały, chociaż (bez)pośrednio czerpały z wachlarza retro-narzędzi budowania i obrazowania kryminalnych światów przeszłości.

Odróżniam więc kryminał historyczny od kryminału retro, który przede wszystkim w Europie Środkowej i Wschodniej po dziś dzień cieszy się raz większym, raz mniejszym zainteresowaniem. Celem zasadniczym było gatunkowe i literacko-historyczne rozszyfrowanie tego ostatniego pod względem jego (retro-)struktury, (retro-)schematów, (retro-)tematów czy też swoistej retroizacji na przykładzie wybranych polskich i niemieckojęzycznych powieści. Wybór ten, jak każdy, był, przede wszystkim pod naporem przytłaczających polskich tytułów, subiektywny, choć podyktowany pewnymi obiektywnymi, sprawdzalnymi przesłankami natury czaso-przestrzennej. I tak oprócz cyklu Marka Krajewskiego o niemieckim Breslau przed i podczas II wojny światowej, i Marcina Wrońskiego, opisującego krwawe perypetie w multikulturalnym polskim Lublinie po przeciwległej stronie mapy Europy tego samego okresu, z polskiego ‘podwórka’ kryminalnego zdecydowałem się jeszcze na gatunkowy pastisz Ryszarda Ćwirleja (i jego cykl powieści neo-milicyjnych zakotwiczonych w latach 80. XX wieku) oraz literacki projekt Maryli Szymczkovej (Kraków w zaborze austriackim na przełomie XIX i XX wieku), grający intertekstualnymi sygnałami, będącymi również jedną z wykładni retro-stylu. Natomiast spośród całej gamy niemieckojęzycznych kryminałów historycznych wzgl. historyzujących przestudiowałem te o największym retro-zacięciu, czyli nieoficjalnego ojca chrzestnego niemieckiego historical crime fiction Roberta Hültnera (bawarska prowincja lat 20. oraz 30.), Volkera Kutschera (pre-faszystowski Berlin), Andreej Marię Schenkel z jej procesem fikcjonalizacji prawdziwej zbrodni, Horsta Bosetzky’ego procedurę dokumentaryzacji historycznych morderstw seryjnych, Christiana v. Ditfurtha wraz z jego

przestępstwem transhistorycznym i próbą uporania się z niemiecką przeszłością nazistowską, Maxa Annasa energetyczne kryminały o latach 80., Andreasa Pittlera przedwojenny (żydowski) Wiedeń oraz Christofa Weigolda kryminalne dzieje Hollywood z pierwszej połowy XX wieku. Na podstawie wybranych powieści zamierzałem udowodnić, że historyzujący i retroizujący kryminał nie jest wyłącznie kolejną konwersją znanej dobrze schematycznej konstrukcji z tematycznymi przemieszczeniami, ale poetologicznym patchworkiem, który crime fiction de-trywializuje doprowadzając do jego re-literaryzacji, stając się pełnowartościowym członkiem świata literackiego właśnie wskutek historycznego stafażu.

Monografia składa się łącznie z siedemnastu rozdziałów. W obszernym wprowadzeniu zwracam uwagę na wieloletnie praktyki literaturoznawcze powierzchownego traktowania literatury kryminalnej w charakterze 'literackiego bękarta' i stopniową rehabilitację gatunku, jaka miała miejsce w ostatnich kilkunastu latach. Na tym tle umieszczam wzrost znaczenia przeszłości w kulturze popularnej, mający swe początki w pierwszym dziesięcioleciu XXI wieku, a co za tym idzie również w crime fiction. W ten sposób nakreślone hasła-kryteria, jak historyzacja, retroizacja, kryminał historyczny czy retro-kryminał, wymagały jednak doprecyzowania w kolejnych rozdziałach.

Drugi rozdział skupia się na odmianie kryminału historycznego, jego historii, rozwoju i pojedynczym formom oraz cechom gatunkowym. Kryminał historyczny jest swoistą hybrydą łączącą kryminał z historią, bądź dokładniej: powieść kryminalną i historyczną. Posiłkując się niemiecko- i anglojęzyczną literaturą przedmiotu omawiam typ kryminału historycznego przywołując dodatkowo nieznane w tzw. dyskursie zachodnioeuropejskim (anglocentrycznym), gdyż nieprzetłumaczone, spostrzeżenia polskich literaturoznawców i wyróżniam kryminał historyczny, którego akcja (czyn – śledztwo – rozwiązanie) i wątki poboczne całkowicie rozgrywają się w przeszłości, oraz za – Achimem Saupe – retrospektywną powieść śledczą, której główna akcja koncentruje się na teraźniejszości, ale przestępstwo sięga daleko w przeszłość. Retro-kryminał może występować zarówno w jednej, jak i drugiej odsłonie.

Czym jest koncepcja retro, na to pytanie odpowiedź znajduje się w rozdziale trzecim, w którym przywołując prace m.in. Simona Reynoldsa, Elizabeth Guffey i Zygmunta Baumana, opisuję retro w odróżnieniu do pokrewnych jego emanacji vintage czy old school, jako formę określenia, przedstawiania i archiwizowania przeszłości znanej, choć być może zapomnianej, która rekonstruuje przeszłość, potęgując tym samym autentyczność prezentowanego zamierzonego świata, i co więcej, rości sobie nawet prawa do kolportowania historycznej

prawdy absolutnej (poprzez możliwość sprawdzenia tejże wiarygodności za pośrednictwem różnych środków medialnego przekazu).

W rozdziale czwartym spinam program retro-rozumienia z kryminałem historycznym definiując retro-kryminał – ad vocem Vilmara Gepperta – jako ‘ten inny’ kryminał historyczny. Wspomagając się polskimi i rosyjskimi przyczynkami na ten temat podnoszę kwestię „kolorytu” historycznego czy też kostiumizacji i wyznaczam narracyjny kierunek, w jakim podąża retro-kryminał korzystający z pre-gatunków, cytatów czy też zapożyczeń, stosując poniekąd ‘popkulturowy kanibalizm’.

Głównymi bohaterami następnych rozdziałów są poszczególni autorzy oraz ich powieści, nierzadko łączone w cykle – seryjność jest też jednym z atrybutów retro-koncepcji. I tak u Krajewskiego najistotniejsza z perspektywy retro jest formuła wydobywania z polskiej niepamięci Wrocławia niemieckiej przeszłości Breslau po fali re-polonizacji tzw. Ziemi Odzyskanych, które odzyskanymi nigdy nie były. Interesuje mnie istna fuzja komisarza Eberharda Mocka z naodrzańskim Breslau, miejska topografia i topologia, mające swoje fikcjonalne przełożenie, poza-książkowe zabiegi ‘ratowania’ niemieckiej przeszłości na kartach powieści przepełnionych brutalnymi, rytualnymi zbrodniami oraz gwałtami i seksualnymi orgiami. History revival a’la Krajewski bazuje na wyskalowaniu historycznego narratywu istniejącego dzięki urbanistycznym przestrzeniom.

Podobne przestrzenie odgrywają również znaczącą rolę w przypadku kryminałów retro Wrońskiego, który jako pierwszy (i długi czas jedyny) próbował się zmierzyć teoretycznie z retro-systemem w powieści kryminalnej, tłumacząc popularność retro z dążeniem do odbudowy/budowy/odnalezienia tzw. literatury małych ojczyzn. Przy czym retro-Lublin Wrońskiego jest poniekąd polskim anty-retro-światem rewidującym większość narodowych mitów mówiących m.in. o polskiej bezgrzeszności podczas holokaustu. Wroński często wykorzystuje stylizację polskiej powieści realistycznej wieku XIX, widoczna jest u niego również technika filmowa – dzięki nim przez dziesięć tomów prowadzi czytelnika za rękę przez polsko-niemiecko-rosyjsko-żydowski Lublin, w którym winni są ludzie, a nie narodowości. Zamiast „skansenu” serwuje więc Wroński żyjącą i oddychającą historię.

O żyjącej historii opowiada też Ćwirlej w swoich poznańskich kryminałach osadzonych w latach 80., czyli za czasów Solidarności po upadek PRL-u. Ćwirlej w swoim retro-świecie sięga po retro-tools. U niego odradza się bowiem gatunek powieści milicyjnej, który przez 40 lat było rodzimym substytutem powieści kryminalnej z za Żelaznej Kurtyny. Powieść milicyjna przechodzi u Ćwirleja jednak metamorfozę: bawiąc się betonową konstrukcją gatunku Ćwirlej stawia ją do góry nogami, celowo przeinacza jej intencję i groteskowo-

karykaturalnie zmienia nie tylko sam narracyjny schemat, ale również na nowo portretuje funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej. Ci nie pomagają, tylko biją i piją. Rozprawiając się z milicyjną legendą Ćwirlej celowo posługuje się ikonami polskiego przemysłu rozrywkowego z lat socjalizmu. Retroizacji podlega komiksowa kreskowość narracji, jej literacka 'bareizacja' oraz częste odniesienia do kultowego czarno-białego serialu lat 60., „Czterej pancerni i pies”.

Podobne referencje, choć innego kalibru i na innej płaszczyźnie, nieobce są też Szymiczkowej (pseudonim Jacka Dehnela i Piotra Tarczyńskiego), która weryfikując blichtr galicyjskiej „inteligencji” Krakowa, 'bombarduje' czytelników literackimi adnotacjami. Zapolska, Wyspiański, Boy-Żeleński pojawiają się u Szymiczkowej bądź jako bohaterowie, bądź jako cytaty. Szymiczkowa miesza historyczną faktualność z literacką fikcją, stylizując swoje powieści na XIX-wieczny realizm, jednocześnie się od jej konserwatywnej formy dystansując.

W cyklu kryminałów Hültnera kryminalna narracja historyczna oscyluje między orality a literacy, a tej ostatniej blisko jest do pewnej 'magraityzacji', czyli duktusu narracyjnego znanego z powieści Georges Simenona. Retro-Bawaria Hültnera, gdzie hitlerowcy dochodzą do władzy, zobrażowana zostaje przy tym w sposób filmowy – mise-en-scène czy dialogi przypominają napisany scenariusz, w którym aktorzy/protagoniści odgrywają swoją rolę i zwracają się do siebie w południowo-niemieckim dialekcie. Dzięki filmowemu storytelling i całej kryminalnej historii cykl z Paulem Kajetanem nosi znamiona antyliteratury małych ojczyzn czy też 'krytycznego kryminału regionalnego' (Th. Kniesche), inaczej niż casus Kutschera.

U Kutschera regionalność zredukowana jest do wielkomiejskości Berlina lat międzywojennych. Powieści Kutschera cechuje retroizująca filmowość i seryjność, scalana przez przeżywającą mentalny i ideologiczny powojenny kryzys postać Gerona Ratha, który w imię sprawiedliwości i prawa sam to prawo łamie. Historyczne uwiarygodnienie stopy bazuje na powielaniu wycinków znanych z różnych programów telewizyjnych (dokutainment) okraszonych post-noworzeczową dokładnością opisu.

Multiperspektywiczna dokładność opisu jest z kolei znakiem rozpoznawalnym Schenkel, która w swoim kryminalnym debiucie – *Tannöd* – sięgnęła po literacki montaż, nakładając na siebie różne zeznania świadków dot. tej samej zbrodni w powojennych Niemczech, która w rzeczywistości rozegrała się już w latach 20. Eksploatując historyczne materiały Schenkel dokonała więc czasowego transferu przesuując przestępstwo w okres raczkującego RFN.

Narrację multiperspektywiczną wykorzystała również w swoich następnych nowelach kryminalnych opierających się na faktach.

Z faktami pracował też Bosetzky, którego kryminały dokumentalne oscylują tematycznie wokół Złotych Lat Dwudziestych i czasów nazistowskich w Berlinie. Bosetzky fikcjonalizuje zbrodnie popełnione przez Paula Ogorzowa czy też Karla Großmanna, prezentuje na podstawie zachowanego materiału policyjnego psychologiczne portrety złoczyńców, chociaż jego głównym zamiarem jest dokumentaryzacja ich czynów. Jego powieści można więc nazwać ‘nowymi historycznymi pitavalami’.

W przypadku kryminałów v. Ditfurtha mamy do czynienia z transhistoryczną retro-perspektywą, gdyż w przeciwieństwie do pozostałych analizowanych tekstów, śledztwa Josefa Marii Stachelmanna, historyka hamburskiego uniwersytetu, odbywają się w teraźniejszości, lecz same zbrodnie czy też jej motywy dotyczą niemieckiej, niemieckoniemieckiej czy niemiecko-nazistowskiej historii. I choć nie rzucają nowego światła na labiryntowe katakumby przeszłości, to re-aktualizują ich ważkość w obecnej debacie politycznej. Przy tym v. Ditfurth adaptuje klasyczne kryminalno-detektywistyczne schematy (jak *hardboiled* czy kryminał angielski „złotej ery”), próbując poniekąd ulokować swoje powieści w kryminalnym kanonie. Tak samo, jak u Hültnera czy Kutschera, i u niego zaobserwować można pewną filmową narrację, która ostatecznie prowadzi do tego, że jego ‘retrospektywne powieści śledcze’ można określić mianem ‘kryminałów-opracowań’, czyli kryminałów opracowujących historię, a nie tę historię przetwarzającą.

Z kolei w powieściach Annasa retro-soczewka odnosi się do NRD w latach 80. – nie w Berlinie Wschodnim, ale, przynajmniej na początku cyklu, na turyngińskiej prowincji między Gerą a Jeną. Annas opisuje tryb pracy enerdowskiej policji w socjalizmie, gdzie aspekt poprawności ideologicznej odgrywa znaczącą rolę w codziennej rzeczywistości. Nie ma tutaj mowy o ‘ostalgizacji’ wschodnich Niemiec, o nostalgicznym *look back*’u, tylko o rzetelnej, wręcz dziennikarsko-reporterskiej relacji z kryminalnych kronik NRD, a tym samym i samego państwa. Literacka retro-fotografia Annasa nie jest odzwierciedleniem NRD, tylko swoistą prowokacją, by się jej historią na nowo zająć z dala od wartościującej (i kiczowatej) kultury Ostalgie.

Pittler reprezentuje austriacką historyzującą literaturę kryminalną. Jego powieści z komisarzem żydowskiego pochodzenia Davidem Bronsteinem nie są tylko pretekstem do narracyjnego zwizualizowania trudów żydowskich obywateli w latach 30., ale również faszyzującej Austrii, zmierzającej ku upadkowi. Retro-Wiedeń jest stolicą spisana na straty i sam ponosi za tę klęskę odpowiedzialność – pomimo melodyjnego wiedeńskiego dialektu,

insynuującego bliskość i małą ojczyznę, w którym to Bronstein nierzadko rozmawia z podejrzanymi czy świadkami. Przystępstwo ma u Pittlera wymiar polityczny i staje się poniekąd przepowiednią oraz znakiem ostrzegawczym przed rozprzestrzenianiem się neo-nazistowskich, prawicowo-narodowych haseł w XXI wieku.

Inna kryminalna retro-przeszłość odznacza się w powieściach Weigolda, który tym samym kontynuuje gatunek kryminałów hollywoodzkich z lat 70. Wyjątkowość Weigolda w potężnym zbiorze kryminałów historycznych czy też retro polega na tym, że inaczej niż Krajewski, Wroński, Kutscher czy Schenkel wykracza ona poza narodowe bariery. Hardy Engel, przed I wojną światową policjant w Niemczech, zamierza po emigracji do USA spróbować swoich sił jako aktor w filmie, jednak finalnie zarabia pieniądze jako prywatny detektyw. Fizjonomią, zachowaniem i ironią przypomina bohaterów hardboiledu. Strukturalnie i kompozycyjnie powieści Weigolda stanowią niemiecką odpowiedź na Chandlera czy Hammetta, przy czym Weigold nie stroni od opisywania rzeczywistych skandali w krwawej historii stolicy kinematografii na Zachodnim Wybrzeżu. Aż roi się u niego od nazwisk znanych aktorów, reżyserów czy producentów, z którymi Engel ma do czynienia, i którzy przywołują na myśl estetykę crime Jamesa Ellroya.

W ostatnim rozdziale podsumowuję wyciągnięte wnioski, zastanawiając się równocześnie nad przyszłością formy i koncepcji retro w literaturze kryminalnej. Retro w kryminałach historycznych nie jest nostalgicznym koncertem życzeń, tylko poniekąd bodźcem przyjrzenia się historii w konkretny narracyjny sposób. Na podstawie analizy poszczególnych tekstów można więc wyszczególnić następujący katalog cech retro-kryminału:

1. retro-kryminał jest kryminałem historycznym z przestępstwami w/z przeszłości,
2. zbrodnie mogą być opisywane zarówno z perspektywy teraźniejszości (transhistoryczność), jak i z perspektywy przeszłości,
3. retro-czas dotyczy okresu od końca XIX wieku do końca XX wieku (do 1990 roku),
4. w retro-kryminale dominuje przestrzeń miejska,
5. większość śledczych portretowana jest na modłę noir,
6. retro-kryminał nie celuje w opis historii, tylko w stylizację czy też imaginację historii, równocześnie
7. kładzie nacisk na autentyczność i wiarygodność opowiedzianej historii, którym pomagają liczne
8. „efekty rzeczywistości” (Barthes),
9. retro-kryminałowi, jako powieści postmodernistycznej, nieobce są intertekstualne/intermedialne odniesienia,

10. dzięki seryjności narracji historia i plot są traktowane jako materiały konfrontacji z przeszłością, co pozwala rozumieć
11. retro-kryminał jako awangardową grę z historycznością z odsyłaczami do terażniejszości, serwując czytelnikom
12. studium społeczno-obyczajowe minionych czasów.

Retro-kryminał jest więc gatunkową hybrydą. Można ją wychwalać czy krytykować – przejść obojętnie obok niej jednak nie można.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Jestem autorem ponad 115 artykułów i rozdziałów w monografiach naukowych wydanych zarówno w uznanych wydawnictwach zagranicznych (m.in. Brill, Vandenhoeck & Ruprecht, Walter de Gruyter, Königshausen & Neumann, J.B. Metzler, Winter), jak i w zagranicznych oraz polskich czasopismach naukowych (m.in. „German Oxford Studies”, „Weimarer Beiträge”, „Germanica Wratislaviensia”, „Acta Germanica: German Studies in Africa”, „Studia Niemcoznawcze”, „Orbis Linguarum”, „Postscriptum Polonistyczne”) przede wszystkim z zakresu literatury i kultury niemieckiej. Oprócz tego współredagowałem 16 monografii naukowych poświęconych różnej problematyce: historycznej, literackiej, kulturoznawczej czy medioznawczej. Współtworzyłem czasopismo „Thalloris”, które ukazywało się przy wsparciu Instytutu Filologii Germańskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego, oraz byłem inicjatorem międzyuczelnianej wymiany młodych naukowców „Junge Germanisten im Austausch” (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Zielonogórski), w ramach której zorganizowano wiele seminariów i wykładów gościnnych na poszczególnych uczelniach. Drukiem ukazały się trzy moje monografie: *Layout des Rätsels oder: Wie das Geheimnis inszeniert wird. Narratologische Annotationen zu klassischen Detektivgeschichten*, Zielona Góra 2011 (s. 71 stron), *Berlin als Raum. Hans Falladas erzählte Großstadt*, Saarbrücken 2013 (s. 426) oraz *Der polnische und deutschsprachige Retro-Krimi. »Detektivische« Fallstudien*, Göttingen 2025 (s. 351). Do tomu 47 „Poznańskiej Biblioteki Niemieckiej” (*Sztuka a religia. Debaty niemieckie od XVI do XXI wieku*, red. M. Wojtczak, C. Lipiński) tłumaczyłem na język polski teksty m.in. Führicha, Schlegela czy Cassirera.

Recenzowałem artykuły naukowe dla czasopism naukowych m.in. „Acta Germanica: German Studies in Africa”, „Facta Simonidis”, „Nowa Marchia” czy dla kilku monografii zbiorowych wydawanych przez społeczność germanistyczną w Polsce czy Bośni i Hercegowinie.

Wziąłem czynny udział w ponad 70 konferencjach zagranicznych i krajowych. Dziewięć razy zapraszano mnie z wykładami gościnnymi m.in. na Słowację oraz do Niemiec.

W 2017 roku oraz 2024 roku (sem. zimowy) pełniłem funkcję tzw. Gastdozent najpierw na Interkulturelle Germanistik Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder), a ostatnio w Aleksander-Brückner-Zentrum an der Martin-Luther-Universität Halle (Saale), gdzie odpowiedzialny byłem za seminaria i wykłady. Dzięki stypendium naukowemu przyznanemu przez DAAD w 2019 roku wyjechałem do Leibniz-Institut für Geschichte und Kultur des östlichen Europas (GWZO) w Lipsku, w 2021 roku z kolei stypendium Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas an der LMU München umożliwiło mi wyjazd do Monachium. Oba granty naukowe zaowocowały publikacjami (w „Studiach Neofilologicznych” oraz „Ungarn-Jahrbuch”). W ramach projektu Erasmus+ (STA) wielokrotnie (od 2019 r.) prowadziłem zajęcia na EUV Frankfurt (Oder), Technische Universität Dresden oraz Georg-August-Universität Göttingen. Stypendium DAAD (Vladimir-Admoni-Programm, tzw. Kleine Doktorandenschule) otrzymywałem oprócz tego w trakcie studiów doktoranckich.

Moja dystertacja z 2013 roku została nagrodzona przez Polską Akademię Nauk (PAN) z oddziałem w Poznaniu w dziedzinie nauk humanistycznych i społecznych (1. miejsce). Za moje osiągnięcia naukowe pięciokrotnie otrzymywałem Nagrodę Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego, dostając również wcześniej wewnętrzne granty naukowe dla tzw. młodej kadry.

W 2022 roku Deutsch-Polnische Wissenschaftsstiftung (DPWS) przyznało mi w kooperacji z Maïke Schmidt (Christian-Albrechts-Universität zu Kiel) dotację w wysokości 6.000 euro na zorganizowanie bilateralnej konferencji oraz redakcję monografii naukowej dot. kobiecej powieści kryminalnej. W 2025 roku dzięki finansowaniu Universität Mannheim przeprowadziliśmy wraz z Sandrą Beck w Mannheim międzynarodową konferencję poświęconą literaturze Republiki Weimarskiej.

Byłem członkiem Stowarzyszenia Regionalistów Środkowe Nadodrze oraz Hans-Fallada-Gesellschaft e.V., jestem nadal Internationale Vereinigung für Germanistik (IVG).

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę

Od 2013 roku jako adiunkt, a wcześniej w charakterze studenta studiów 3 stopnia, prowadziłem i nadal prowadzę w Instytucie Filologii Germańskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego szereg zajęć m.in. z zakresu historii, historii literatury, literaturoznawstwa, metodologii, analizy dyskursu, filozofii, kulturoznawstwa, krajoznawstwa, krajoznawstwa turystycznego, tłumaczeń, języka gospodarczego, języka mediów, korespondencji handlowej czy tzw. przedmiotów praktycznych.

Pod moją opieką sporządzono 20 prac licencjackich, recenzowałem ponadto pięć prac licencjackich oraz dwie prace magisterskie z literatury niemieckiej, a w 2019 roku byłem promotorem pomocniczym obronionej pracy doktorskiej pt. „Konwencje gatunkowe powieści kryminalnych Joanny Chmielewskiej w kontekstach kulturowych”.

Do 2025 roku zorganizowałem bądź współorganizowałem 9 konferencji, w tym jedną pod patronatem Polskiej Akademii Nauk (PAN), jedną w ramach projektu finansowanego przez Deutsch-Polnische Wissenschaftsstiftung (DPWS) oraz jedną subwencjonowaną środkami Universität Mannheim, z którym również współpracuję. Podczas kongresu Internationale Vereinigung für Germanistik (IVG) współprowadziłem jedną z sekcji. Ścisła współpraca istnieje również m.in. z Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Hochschule Bonn-Rhein-Sieg, University of Arizona czy Uniwersytetem Wrocławskim.

Oprócz projektu „Junge Germanisten im Austausch” współorganizowałem Dni Języków Obcych na Uniwersytecie Zielonogórskim, których celem była i jest popularyzacja języków obcych. Wielokrotnie brałem czynny udział (z wykładem) dla uczniów szkół ponadpodstawowych w trakcie Dni Otwartych Uniwersytetu Zielonogórskiego, Dni Otwartych Wydziału Humanistycznego UZ czy serii wykładów IFG UZ pt. „Deutsch na IUZie”. Zapraszano mnie poza tym do wygłoszenia popularnonaukowych wykładów z zakresu historii literatury regionu czy kolarstwa (Związek Literatów Polskich, WiMBP w Zielonej Górze, WiMBP w Gorzowie Wlkp., Fundacja Pałac Bojadła).

Od 2016 roku jest opiekunem Koła Naukowego Germanica, pod którego dachem udało się opublikować własną gazetkę studencką oraz zorganizować kilka konkursów literackich dla uczniów. Działalność koła dwukrotnie nagradzana był tzw. Laurem Naukowca Uniwersytetu Zielonogórskiego (2016 – kat. projekt międzynarodowy, 2019 – kat. rozwój kultury).

7. Osiągnięcia pozanaukowe/artystyczne

Od 2004 roku pracowałem jako dziennikarz, redaktor sportowy i felietonista w wielu polskich i niemieckich portalach kolarskich (rowery.org, s24.pl, radsport-news.com), byłem dziennikarzem czasopism „Magazyn Rowerowy” i „Szosa”, publikowałem artykuły w największym europejskim branżowym czasopiśmie rowerowym „TOUR Magazin” (wydania niemieckie oraz polskie). Od 2020 roku jestem autorem magazynu „CrimeMag” (crimemag.de) firmowanego przez Thomasa Wörtche oraz Alfa Mayera oraz czasopisma „Salatgarten” ukazującego się nakładem Hans-Fallada-Gesellschaft e.V. Dla wydawnictwa Suhrkamp sporządzam opinie dot. polskiej literatury kryminalnej. Od 2025 roku jestem członkiem jury „Die Krimibestenliste” (za Jochena Vogta).

dr Wolfgang Brylla

I. WYKAZ OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH ALBO ARTYSTYCZNYCH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 219 UST. 1. PKT 2 USTAWY

Monografia naukowa pomiędzy uzyskaniem stopnia doktora a uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego:

Der polnische und deutschsprachige Retro-Krimi: »Detektivische« Fallstudien, Göttingen, Brill | V&R unipress 2025, s. 352, ISBN: 9783847118688.

II. WYKAZ AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ ALBO ARTYSTYCZNEJ

1. Wykaz opublikowanych monografii naukowych niewymienionych w pkt I.1.

Monografia naukowa po uzyskaniu stopnia doktora, będąca opublikowaną wersją rozprawy doktorskiej:

Berlin als Raum. Hans Falladas erzählte Großstadt, Saarbrücken, SVH 2013, s. 426, ISBN: 9783838134840.

Monografia naukowa przed uzyskaniem stopnia doktora:

Layout des Rätsels oder: Wie das Geheimnis inszeniert wird. Narratologische Annotationen zu klassischen Detektivgeschichten, Zielona Góra, [b.w.] 2011, s. 71, ISBN: 9788360218259.

2. Wykaz opublikowanych rozdziałów w monografiach naukowych

Rozdziały opublikowane przed uzyskaniem stopnia doktora:

1. W.B.: *Kostrzyn i pucz Czarnej Reichswehry w powieści „Wilk wśród wilków” Hansa Fallady*, [w:] *Küstrin – Kostrzyn. Sięgając w przeszłość / Küstrin – Kostrzyn. Ein Blick in die Vergangenheit*, red. Wolfgang Brylla, Bogusław Mykietów, Zielona Góra/Kostrzyn, Księgarnia Akademicka 2008, s. 101-106.
2. W.B.: *Abraham Buchholzer – duchowny historyk z Kożuchowa*, [w:] *Kościół Łaski w Kożuchowie*, red. Adam Górski oraz Tomasz Andrzejewskiego, Kożuchów, Tow. Przyjaciół Ziemi Kożuchowskiej 2009, s. 55-60.
3. W.B.: *Johannes Gigas (1514-1581). Zapomniany protestancki teolog oraz poeta z Kożuchowa*, [w:] *Zapisali się w dziejach Środkowego Nadodrza. Szkice biograficzne*, red.

- Przemysław Bartkowiak, Jarosław Kuczer, Dawid Kotlarek, Zielona Góra, ProLibris 2009, s. 15-20.
4. W.B.: *Międzyrzecz na trasie Wyścigu Pokoju oraz Tour de Pologne. Słów kilka o historii międzyrzeckiego kolarstwa*, [w:] *Ziemia Międzyrzecka w przeszłości*, tom VIII, red. Bogusław Mykietów, Marcei Tureczek, Międzyrzecz/Zielona Góra, Stowarzyszenie Regionalistów Środkowe Nadodrze 2010, s. 113-118.
  5. W.B.: „... *hütet euch, daß ihr ja im geringsten nicht von der Orthodoxie abweicht*“. In *Sachen Erdmann Neumeister. Leben und Werk in Sorau*, [w:] *Hereditas Culturalis Soraviensis: Beiträge zur Geschichte der Stadt Sorau und zu ihrer Kultur*, red. Edward Białek, Łukasz Bieniasz, Dresden, Neisse Verlag 2010, s. 177-192.
  6. W.B.: *Sport jako zjawisko kulturowe. Kolarski Tour de Pologne w Zielonej Górze (1952-1991): działania propagandowe a popularyzacja kolarstwa*, [w:] *W służbie władzy czy społeczeństwa? Wybrane problemy kultury i nauki na Środkowym Nadodrzu w latach 1945-1989*, red. Przemysław Bartkowiak, Dawid Kotlarek, Zielona Góra, ProLibris 2010, s. 136-145.
  7. W.B.: *Translokacja zabytków a inwentaryzacja pamięci - nagrobki diakonis na cmentarzu w Jędrzychowie (Zielona Góra). Przykład losów niemieckich nekropolii*, [w:] *Władza i społeczeństwo wobec niemieckiej spuścizny kulturowej na Ziemi Lubuskiej po II wojnie światowej*, red. Bogusław Mykietów, Marcei Tureczek, Zielona Góra, Arcanum 2010, s. 197-206.
  8. W.B./Mykietów, Bogusław: *Objaśnienia do rycin związanych z bitwą sarbinowską zamieszczonych w pracy: J.G. Tielcke „Der Feldzug der Kayserlich Rußischen und Königlich Preußischen Völker im Jahre 1758 mit Plans“ (Freyberg 1776)*, [w:] *Zorndorf 1758. Nierozstrzygnięta bitwa? (Zorndorf 1758. Eine unentschiedene Schlacht?)*, red. Wolfgang Brylla, Bogusław Mykietów, Marcei Tureczek, Zielona Góra, Księgarnia Akademicka 2011, s. 171-172.
  9. W.B.: *Kolarski peleton w Kostrzynie. Wyścig „Do Granicy Pokoju” czyli krótka historia „lubuskiego Wyścigu Pokoju” (1949 – 1956)*, [w:] *Forty – jeńcy – monety. Pasjonaci o twierdzy Kostrzyn*, red. Wolfgang Brylla, Bogusław Mykietów, Marcei Tureczek, Kostrzyn nad Odrą/Zielona Góra, Księgarnia Akademicka 2011, s. 91-98.
  10. W.B.: *Hans Fallada (1893-1947). Każdy umiera w samotności. O antyfaszystowskim oporze szarych ludzi*, [w:] *Arcydziała literatury niemieckojęzycznej. Szkice - komentarze – interpretacje*, tom I, red. Edward Białek, Grzegorz Kowal, Wrocław, Atut 2011, s. 291-303.
  11. W.B.: *Siegfried Lenz (1926). Lekcja niemieckiego. Prawdziwa lekcja o Niemczech*, [w:] *Arcydziała literatury niemieckojęzycznej. Szkice - komentarze – interpretacje*, tom II, red. Edward Białek, Grzegorz Kowal, Wrocław, Atut 2011, s. 159-169.

12. W.B.: *Między faktem, fikcją a imaginacją. Narracja biograficzna w literaturze niemieckiej na przykładzie Hansa Fallady (1893-1947)*, [w:] *Strony autobiografizmu*, red. Małgorzata Pieczara, Rozalia Słodczyk, Anna Witkowska, Warszawa, Wyd. Polonistyki UW 2012, s. 192-200.
13. W.B.: *Das Rauschen der Stadt. Zu Konflikträumen in Hans Falladas Berlin-Texten*, [w:] *Störungen im Raum - Raum der Störungen*, red. Carsten Gansel, Paweł Zimniak, Heidelberg, Winter 2012, s. 183-202.
14. W.B.: *Die Stadt als Ruine. Zur Narrativierung von urbanen Kriegsräumen in „Der Untergang“ von Hans Nossack*, [w:] *Industriekulturen: Literatur, Kunst und Gesellschaft*, red. Marcin Gołaszewski, Kalina Kupczyńska, Frankfurt (Main), P. Lang 2012, s. 225-237.
15. W.B./Gansel, Carsten: *„Es ist ein Beobachter des Lebens“ - Gespräch mit Eugeniusz Wachowiak*, [w:] *Es geht um Erwin Strittmatter oder Vom Streit um die Erinnerung*, red. Carsten Gansel, Matthias Braun, Göttingen, V&R unipress 2012, s. 59-66.
16. W.B./Gansel, Carsten: *Von Grünberg nach Wallern oder Zwei Lebensschicksale am Wendepunkt – Der Todesmarsch jüdischer Mädchen und Frauen im Jahre 1945*, [w:] *Es geht um Erwin Strittmatter oder Vom Streit um die Erinnerung*, red. Carsten Gansel, Matthias Braun, Göttingen, &R unipress 2012, S. 363-383.
17. W.B.: *Krimi als Zeitmaschine. Realitätseffekte in Marek Krajewskis Eberhard-Mock-Roman „Festung Breslau“*, [w:] *Stadt – Mord – Ordnung. Urbane Topographien des Verbrechens in der Kriminalliteratur aus Ost- und Mitteleuropa*, red. Matteo Colombi, Bielefeld, transcript 2012, s. 219-230.
18. W.B.: *Kryminał w dyskursie modernistycznym. Narracyjność metropolii Breslau u Marka Krajewskiego*, [w:] *Doświadczenie nowoczesności: perspektywa polska - perspektywa europejska*, red. Ewa Paczoska, Joanna Kulas, Mikołaj Golubiewski, Warszawa, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego 2012, s. 233-244.

Rozdziały opublikowane po uzyskaniu stopnia doktora:

1. W.B.: *Narracja przestrzeni. O lubuskich krajobrazach w twórczości Hansa Fallady*, [w:] *Miejsce i tożsamość. Literatura lubuska w perspektywie poetyki przestrzeni i antropologii*, red. Małgorzata Mikołajczak, Kamila Gieba, Marika Sobczak, Zielona Góra, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego 2013, s. 231-241 (= Historia Literatury Pogranicza, 2 część).
2. W.B.: *Von literarischen Orten und Orten der Literatur. Einige Bemerkungen zu ausgewählten Lebensräumen von Hans Fallada*, [w:] *Literarische Topographien in Ostmitteleuropa bis 1945*, red. Elżbieta Nowikiewicz, Frankfurt (Main), P. Lang 2014, s. 209-226 (= Posener Beiträge zur Germanistik, Bd. 35).
3. W.B.: *„Strzeżcie się, byście ani o krok nie odstąpili od ortodoksji”. O żarskim okresie życia i twórczości Erdmanna Neumeistra (1671-1756)*, [w:] *Silva Rerum Soraviensium. Studia i*

szkice z dziejów Żar, red. Edward Białek, Łukasz Bieniasz, Marek Biszczyński, Wrocław, Atut 2014, s. 93-108.

4. W.B.: *Statt eines Vorwortes. Krimis sind eben nicht nur Krimis*, [w:] *Facetten des Kriminalromans. Ein Genre zwischen Tradition und Innovation*, red. Eva Parra-Membrives, Wolfgang Brylla, Tübingen, Narr Francke Attempto 2015, s. 7-24.
5. W.B.: *Ist der Detektiv passé? Narrative Ermittlung des Selbstmordes in Rainer Wocheles Novelle „Der Flieger“*, [w:] *Facetten des Kriminalromans. Ein Genre zwischen Tradition und Innovation*, red. Eva Parra-Membrives, Wolfgang Brylla, Tübingen, Narr Francke Attempto 2015, s. 203-218.
6. W.B.: *„Kriminalromane sind das vielseitigste Genre überhaupt“*. Gespräch mit Susanne Goga-Klinkenberg, [w:] *Facetten des Kriminalromans. Ein Genre zwischen Tradition und Innovation*, red. Eva Parra-Membrives, Wolfgang Brylla, Tübingen, Narr Francke Attempto 2015, s. 231-237.
7. W.B.: *Zwischen Widerstand, Aporie und Servilität: Zu textinternen Ambivalenzen in Stefan Andres' Novelle „Wir sind Utopia“*, [w:] *Zwischen Innerer Emigration und Exil. Deutschsprachige Schriftsteller 1933-1945*, red. Marcin Gołaszewski, Magdalena Kardach, Leonore Krenzlin, Berlin/Boston, Walter de Gruyter 2016, s. 83-98.
8. W.B.: *Ein Dämon aus dem Riesengebirge. Bemerkungen zu Georg Heyms Leben und Werk*, [w:] *Literarisches Hirschberg. Beiträge zur Kulturgeschichte der „Riesengebirgs-Goldstadt“ und ihrer Umgegend*, red. Edward Białek, Cezary Lipiński, Józef Zaprucki, Dresden, Neisse Verlag 2016, s. 323-371.
9. W.B.: *(Un-)Lust an Gewalt? Das neue Gesicht des Kriminalromans*, [w:] *Zwischen Kontinuität und Modernität. Metawissenschaftliche und wissenschaftliche Erkenntnisse der germanistischen Forschung in Polen*, red. Ewa Żebrowska, Magdalena Olpińska-Szkiełko, Magdalena Latkowska, Warszawa, Wissenschaftliche Beiträge des Verbandes Polnischer Germanisten 2016, s. 266-280.
10. W.B.: *Polski kryminal retro. Między innowacją, naśladownictwem a literackim kiczem*, [w:] *Kryminal. Między tradycją a nowatorstwem*, red. Marta Ruszczyńska, Dorota Kulczycka, Wolfgang Brylla, Elżbieta Gazdecka, Zielona Góra, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego 2016, s. 223-236.
11. W.B.: *Im Wirrwarr der Wirtschaftskrise. Narrative Konstruktionen des Missstandes in Hans Falladas Angestellten- und Arbeitslosengeschichten*, [w:] *„Hans-Fallada-Jahrbuch“ nr 7*, red. Daniel Börner, Andrea Rudolph, Friedland, steffen Verlag 2016, s. 307-327.
12. W.B.: *Berlin – miasto grzechu. Przestrzenie seksu i erotyzmu w literaturze niemieckiej czasów Republiki Weimarskiej*, [w:] *Literatur a architektura*, red. Joanna Godlewicz-Adamiec, Tomasz Szybisty, Kraków/Warszawa, iMEDIUS 2017, s. 373-389.

13. W.B.: *Eine schrecklich nette Familie oder Die Topographie einer schlesischen 'familijo' in Janoschs „Cholonek“*, [w:] *Szczęśliwy, kto poznał Janoscha. Literackie korzenie tożsamości / Von dem Glück, Janosch gekannt zu haben. Literarische Wurzeln der Identität*, red. Angela Bajorek, Wrocław, Atut 2017, s. 122-139.
14. W.B.: *Hans Erich Nossacks Der Untergang oder Vom Zwiespalt zwischen Flucht und Rückkehr*, [w:] *Beiträge zur Germanistik. Germanistische Forschung in Polen. Gegenstände und Methoden, Formen und Wirkungen*, red. Ewa Żebrowska, Magdalena Olpińska-Szkiełko, Magdalena Latkowska, Warszawa, Wissenschaftliche Beiträge des Verbandes Polnischer Germanisten 2017, s. 102-111.
15. W.B.: *Das Spiel mit dem Zeichen. Zu „Simulationseffekten“ in Kurd Laßwitz' Zukunftserzählungen*, [w:] *Der (neue) Mensch und seine Welten. Deutschsprachige fantastische Literatur und Science-Fiction*, red. Paweł Wałowski, Berlin, Frank & Timme 2017, s. 73-88.
16. W.B./Gazdecka, Elżbieta: *Kryminal jako okno, okno jako kryminal. Wprowadzenia słów kilka*, [w:] *Kryminal. Okna na świat*, red. Marta Ruszczyńska, Dorota Kulczycka, Wolfgang Brylla, Elżbieta Gazdecka, Zielona Góra, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego 2017, s. 7-13.
17. W.B.: *Powieść milicyjna – reaktywacja*, [w:] *Kryminal. Okna na świat*, red. Marta Ruszczyńska, Dorota Kulczycka, Wolfgang Brylla, Elżbieta Gazdecka, Zielona Góra, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego 2017 s. 93-110.
18. W.B.: *Die Stadt am Abgrund. Zur Bildlichkeit der lyrischen „steinernen Stadt“ im frühen 20. Jahrhundert*, [w:] *Literatur und Malerei*, red. Joanna Godlewicz-Adamiec, Paweł Piszczatowski, Tomasz Szybisty, Kraków/Warszawa, iMEDIUS 2018, s. 85-100.
19. W.B.: *„Was ist erquickender als schone Brust-Granaten“. Barocke Gelüste und lyrische Brüste oder Zu erotischen Gedichten des Barock*, [w:] *Eros und Logos. Literarische Formen des sinnlichen Begehrens in der (deutschsprachigen) Literatur vom Mittelalter bis zur Gegenwart*, red. Albrecht Classen, Wolfgang Brylla, Andrey Kotin, Tübingen, Narra Francke Attempto 2018, s. 88-112.
20. W.B.: *„Auferstanden aus Ruinen“. Zertrümmertes Erzählen in der deutschen Nachkriegszeit*, [w:] *Anfang. Literatur- und kulturwissenschaftliche Implikationen des Anfangs*, red. Alina Kuzborska, Aneta Jachimowicz, Würzburg, Königshausen & Neumann 2018, s. 131-149.
21. W.B.: *Von der Unsagbarkeit des Erzählten zum Erzählen des Unsagbaren. Überlegungen zu Heinrich Bölls Kriegstagebüchern*, [w:] *Politischen Konjunkturen zum Trotz. Heinrich Bölls Wirklichkeitsrepräsentationen*, red. Renata Dampc-Jarosz, Paweł Zimniak, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht 2018, s. 141-157.

22. W.B.: „*O mi Gigas, sis tende verbi.*“ *Johannes Gigas – der vergessene schlesische Prediger der (Post-)Reformationszeit*, [w:] „Śląska Republika Uczonych“ nr 8 red. Marek Hałub, Wrocław, Atut 2018, s. 33-59.
23. W.B.: *Luter.pl. Obchody 500-lecia reformacji w zwierciadle polityki, mediów oraz nauki*, [w:] *Reformacja protestancka 1517 roku. Spory o dziedzictwo*, red. Cezary Lipiński, Wolfgang Brylla, Wrocław, Quaestio 2018, s. 291-313.
24. W.B.: *Von der Unfähigkeit zum Widerstand. Stefan Andres' „El Greco malt den Großinquisitor“*. *Ein Lesart-Vorschlag*, [w:] *Schriftsteller in Exil und Innerer Emigration. Literarische Widerstandspotentiale und Wirkungschancen ihrer Werke*, red. Marcin Gołaszewski, Leonore Krenzlin, Anna Wilk, Berlin/Boston: Walter de Gruyter 2018, s. 153-175.
25. W.B.: *Verbrechen im Dienste des Sozialismus – Polnische Kriminalromane bis 1989*, [w:] *Investigation – Rekonstruktion – Narration. Geschichten und Geschichte im Krimi der Slavia*, red. Nina Frieß, Angela Huber, Potsdam, Universitätsverlag Potsdam 2019, s. 95-114.
26. W.B.: *Między niewypowiedzalnością narracji a narracją niewypowiedzalności. Przemyslenia nad pamiątkami wojennymi Heinricha Bölla*, [w:] „*Piszac, zmieniam świat*”. *Heinrich Böll czytany współcześnie*, red. Renata Dampc-Jarosz, Leszek Żyliński, Kraków, Universitas 2019, s. 69-82.
27. W.B.: *Am Tatort der Geschichte. Zu Erzählfunktionen der Verbrechensräume im historischen Kriminalroman*, [w:] *Ein Ort, viel Raum(theorie)? Imaginationen gleicher Räume und Orte in Literatur und Film*, red. Marlene Frenzel, Kathrin Geist, Claudia Oberrauch, Bamberg, University of Bamberg Press 2019, s. 311-343.
28. W.B.: *Demon z Karkonoszy. O życiu i twórczości Georga Heyma*, [w:] *Kultura literacka dawnej Jeleniej Góry. Studia i szkice*, red. Edward Białek, Natalia Południak, Wrocław, Atut 2019, s. 201-235.
29. W.B.: *Luther, Playmobil und Popkultur*, [w:] *Die Reformation 1517. Zwischen Gewinn Verlust*, red. Cezary Lipiński, Wolfgang Brylla, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht 2020, s. 181-196.
30. W.B.: *Die Apolitisierung des deutschen Pop? Oder: Wie die Mainstream-Musik auf den Rechtsruck reagiert*, [w:] *Im Clash der Identitäten. Nationalismen im literatur- und kulturgeschichtlichen Diskurs*, red. Wolfgang Brylla, Cezary Lipiński, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2020, s. 55-92.
31. W.B./Schmidt, Maike: *Kulturelle Verflechtungen einer Grenzregion am Beispiel des deutsch-polnischen Regionalkrimis „Mord in der Halben Stadt“ (2014) von Sören Bollmann*, [w:] *Polen und Deutsche in Europa / Polacy i Niemcy w Europie: Grenzräume*, red. Michael Düring, Maciej Junkiert, Krzysztof Trybuś, Rebekka Wilpert, Frankfurt (Main), P. Lang 2020, s. 149-167.

32. W.B. *Urbane Kriegsbilder. Zur Darstellbarkeit des Ersten Weltkrieges in Hans Falladas Stadtromanen*, [w:] „Hans-Fallada-Jahrbuch“ nr 8, red. Matthias Aumüller, Carolin Reimann, Joanna Wildenauer, Berlin, stefen Verlag 2021, s. 208-225.
33. W.B.: *Ile jest cukru w cukrze, czyli o historii w kryminalne historycznym. Próba typologizacji*, [w:] *Kryminalne światy przeszłości*, red. Wolfgang Brylla, Marta Ruszczyńska, Zielona Góra, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego 2021, s. 247-262.
34. W.B.: *Germanizm czy europeizm? Krótki zarys niemieckiej literatury „poznańskiego” pogranicza XX wieku na przykładzie Arnolda Kriegera*, [w:] *Rubież – granica – pogranicze. Ludzie, konflikty i pamięć na dawnym pograniczu polsko-niemieckim w XVIII-XXI wieku*, red. Karolina Korenda-Gojdz, Grzegorz Urbanek, Gorzów Wlkp., WiMBP w Gorzowie Wlkp. 2021, s. 81-92.
35. W.B.: *Befremdliche Tonlagen von Gold und Platin. Deutsche Populärmusik auf dem Prüfstand*, [w:] *Fremdes zwischen Teilhabe und Distanz. Teil 2: Fluktuationen von (Nicht-)Zugehörigkeiten in Sprache, Literatur und Kultur*, red. Arletta Szmorhun, Paweł Zimniak, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht 2021, s. 41-63.
36. W.B. *Eine Stadt sucht ihren... Krimi. Der Berlin-Krimi zwischen Brutalität, Regionalität und Historizität*, [w:] *Dreißig Jahre danach. Mauerfall und deutsche Einheit in Literatur, Kultur und Politik*, red. Ewa Pytel-Bartnik, Magdalena Kardach, Wiesbaden, Harrassowitz 2021, s. 239-260.
37. W.B.: *Crime & Nazis. Der deutschsprachige Kriminalroman in Zeiten des Rechtsrucks*, [w:] *Aktuelle gesellschaftliche Probleme im Kriminalroman der Gegenwart am Beispiel von deutsch-, französisch- und slowakischsprachigen Texten*, red. Ján Jambor, Jakub Souček, Monika Zázrivcova, Prešov, Prešovská univerzita 2021, s. 88-115.
38. W.B.: *Morde im Grenzland. Gattungstheoretische Überlegungen zum deutsch-polnischen »Grenzkrimi«*, [w:] *Der Regionalkrimi. Ausdifferenzierungen und Entwicklungstendenzen*, red. Wolfgang Brylla, Maike Schmidt, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2022, s. 147-172.
39. W.B./Schmidt, Maike: *Ausdifferenzierungen und Entwicklungstendenzen des Regionalkrimis. Zur Einleitung*, [w:] *Der Regionalkrimi. Ausdifferenzierungen und Entwicklungstendenzen*, red. Wolfgang Brylla, Maike Schmidt, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2022, s. 9-16.
40. W.B.: *Dystopische Despotie(n) in Max Annas' Zukunftsthiller „Finsteralde“*, [w:] *Menschen als Hassobjekte. Interdisziplinäre Verhandlungen eines destruktiven Phänomens*, Teil 1, red. Arletta Szmorhun, Paweł Zimniak, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2022, s. 269-284.
41. W.B.: *Kayankaya-Romane als screwball-Krimis? Zur filmischen Poetik Jakob Arjounis*, [w:] *„Was ich schreibe, ist weder lustig noch ein Märchen“*. *Erzählverfahren, Identitätskonzepte*

- und Gesellschaftskritik bei Jakob Arjouni*, red. Robin-M. Aust, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2023, s. 125-145.
42. W.B.: *Aldous Huxley: Zwei oder drei Grazien [Kommentar]*, [w:] Fallada, Hans: „Wenn mich ein Buch wirklich reizt“. *Literaturkritische Schriften*, red. Sabine Koburger, Michael Töteberg, Friedland, stefen Verlag 2023, s. 273-277.
43. W.B.: *Arnold Krieger: Das Blut der Lysa Gora [Kommentar]*, [w:] Fallada, Hans: „Wenn mich ein Buch wirklich reizt“. *Literaturkritische Schriften*, red. Sabine Koburger, Michael Töteberg, Friedland, stefen Verlag 2023, s. 303-308
44. W.B.: *Sinclair Lewis: Falkenflug [Kommentar]*, [w:] Fallada, Hans: „Wenn mich ein Buch wirklich reizt“. *Literaturkritische Schriften*, red. Sabine Koburger, Michael Töteberg, Friedland, stefen Verlag 2023, s. 311-317.
45. W.B.: *Franz Spunda: Minos oder Die Geburt Europas [Kommentar]*, [w:] Fallada, Hans: „Wenn mich ein Buch wirklich reizt“. *Literaturkritische Schriften*, red. Sabine Koburger, Michael Töteberg, Friedland, stefen Verlag 2023, s. 379-384.
46. W.B.: *Günter Weisenborn: Barbaren [Kommentar]*, [w:] Fallada, Hans: „Wenn mich ein Buch wirklich reizt“. *Literaturkritische Schriften*, red. Sabine Koburger, Michael Töteberg, Friedland, stefen Verlag 2023, s. 393-399.
47. W.B./Schmidt, Maïke: »[Is] there [...] no such thing as ›women’s crime fiction‹?“ *Einleitende Überlegungen zum Phänomen ›Frauenkrimi‹*, [w:] *Der ›Frauenkrimi‹ in Ost und West. Diskursive Verhandlungen einer Subgattung*, red. Wolfgang Brylla, Maïke Schmidt, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2023, s. 9-17.
48. W.B.: ›Frauenkrimi‹. *Gattungstrickerei und/oder Gattungssubversion?*, [w:] *Der ›Frauenkrimi‹ in Ost und West. Diskursive Verhandlungen einer Subgattung*, red. Wolfgang Brylla, Maïke Schmidt, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2023, s. 21-44.
49. W.B.: *Crime, History & Hungary. Bemerkungen zum Geschichtskrimi „Der leise Tod“ von Vilmos Kondor*, [w:] „Ungarn-Jahrbuch“ 39 (2023), s. 365-384.
50. W.B.: *Erzähldimensionen des Polit-Thrillers am Beispiel von Wolfgang Schorlaus Dengler-Krimis*, [w:] *Der deutschsprachige Thriller. Entwicklung und Ausformungen eines populären Genres*, red. Nikolas Buck, Berlin, J.B. Metzler 2024, s. 195-215.
51. W.B.: *Zwischen Glorifizierung und Geringschätzung – Jacob Böhme in der deutschsprachigen Belletristik*, [w:] *Facetten der Mystik. Spannungen zwischen Spiritualität und Ästhetik bei Jacob Böhme und Johannes Scheffler*, red. Cezary Lipiński, Wolfgang Brylla, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2024, s. 221-239.
52. W.B.: *Einige Überlegungen zur polnischen Dokumentation »Jakob Böhme. Życie i twórczość« (dt. »Jakob Böhme. Leben und Werk«)*, [w:] *Facetten der Mystik. Spannungen zwischen Spiritualität und Ästhetik bei Jacob Böhme und Johannes Scheffler*, red. Cezary Lipiński, Wolfgang Brylla, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2024, s. 251-258.

53. W.B.: *O przestrzeni w powieści „Die Prosna-Preußen” Hansa Lipinsky’ego-Gottersdorfa*, [w:] *„Jestem tu obcy i obcy chcę pozostać...” Szkice o Hansie Lipinskym-Gottersdorfie (1920-1991)*, red. Rafał Biskup, Wrocław, Quaestio 2024, s. 195-203.
54. W.B.: *Arschlöcher und Freunde oder Bild dir meine Meinung mir Kurt Krömer*, [w:] *TV populär. Zur Wissensgeschichte einer Fernsehform*, red. Wolfgang Brylla, Oliver Ruf, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2024, s. 91-112.
55. W.B. *Filmisches Spurenlesen oder Wie „Remington Steele“ mit dem (Fernseh-)Krimi spielt*, [w:] *Serendipität/Spuren. Literarische Konstellationen kreativen Spurenlesens im internationalen Vergleich*, red. Reinhard M. Möller, Joachim Harst, Berlin, J.B. Metzler 2024, s. 103-117.

3. Wykaz członkostwa w redakcjach naukowych monografii

1. W.B./Mykietów, Bogusław (red.): *Küstrin – Kostrzyn. Sięgając w przeszłość / Küstrin – Kostrzyn. Ein Blick in die Vergangenheit*, Zielona Góra/Kostrzyn, Księgarnia Akademicka 2008, s. 128.
2. W.B./Mykietów, Bogusław/Tureczek, Marcei (red.): *Zorndorf 1758. Nierozstrzygnięta bitwa? (Zorndorf 1758. Eine unentschiedene Schlacht?)*, Zielona Góra, Księgarnia Akademicka 2011, s. 172.
3. W.B./Mykietów, Bogusław/Tureczek, Marcei (red.): *Forty – jeńcy – monety. Pasjonaci o twierdzy Kostrzyn (Festungen – Kriegsgefangene – Münzen. Stadthistoriker über die Festung Küstrin)*, Kostrzyn nad Odrą/Zielona Góra, Księgarnia Akademicka 2011, s. 141.
4. W.B./Mykietów, Bogusław/Tureczek, Marcei (red.): *Miasto i twierdza Kostrzyn nad Odrą. Wykopalka, cmentarze, świątynie (Die Stadt und Festung Küstrin an der Oder. Ausgrabungen, Friedhöfe, Gotteshäuser)*, Kostrzyn/Zielona Góra, Księgarnia Akademicka 2012, s. 140.
5. W.B./Parra-Membrives, Eva (red.): *Facetten des Kriminalromans. Ein Genre zwischen Tradition und Innovation*, Tübingen, Narr Francke Attempto 2015, s. 239 stron.
6. W.B./Ruszczyńska, Marta/Kulczycka, Dorota/Gazdecka, Elżbieta (red.): *Kryminał. Między tradycją a nowatorstwem*, Zielona Góra, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego 2016, s. 404.
7. W.B./Ruszczyńska, Marta/Kulczycka, Dorota/Gazdecka, Elżbieta (red.): *Kryminał. Okna na świat*, Zielona Góra, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego 2017, s. 326 stron.
8. W.B./Classen, Albrecht/Kotin, Andrey (red.): *Eros und Logos. Literarische Formen des sinnlichen Begehrens in der (deutschsprachigen) Literatur vom Mittelalter bis zur Gegenwart*, Tübingen, Narr Francke Attempto 2018, s. 342 stron.
9. W.B./Lipiński, Cezary (red.): *Reformacja protestancka 1517 roku. Spory o dziedzictwo*, Wrocław, Quaestio 2018, s. 341 stron.

10. W.B./Lipiński, Cezary (red.): *Die Reformation 1517. Zwischen Gewinn und Verlust*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht 2020, s. 332.
11. W.B./Lipiński, Cezary (red.): *Im Clash der Identitäten. Nationalismen im literatur- und kulturgeschichtlichen Diskurs*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht 2020, s. 412.
12. W.B./Ruszczyńska, Marta (red.): *Kryminalne światy przeszłości*, Zielona Góra, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego 2021, s. 325.
13. W.B./Schmidt, Maike (red.): *Der Regionalkrimi. Ausdifferenzierungen und Entwicklungstendenzen*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2022, s. 395.
14. W.B./Schmidt, Maike (red.): *Der ›Frauenkrimi‹ in Ost und West. Diskursive Verhandlungen einer Subgattung*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2023, s. 377.
15. W.B./Lipiński, Cezary (red.): *Facetten der Mystik. Spannungen zwischen Spiritualität und Ästhetik bei Jacob Böhme und Johannes Scheffler*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2024, s. 258.
16. W.B./Ruf, Oliver (red.): *TV populär. Zur Wissensgeschichte einer Fernsehform*, Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht Verlage 2024, s. 262.

4. Wykaz opublikowanych artykułów w czasopismach naukowych

Artykuły opublikowane przed uzyskaniem stopnia doktora:

1. W.B.: *Das neusachliche Erzählen in Hans Falladas „Der Eiserne Gustav“*, [w:] „Studia Niemcoznawcze“/„Studien zur Deutschkunde“ XLI (2009), s. 201-213.
2. W.B.: *‘Kayankaya am Tatort’ – Raumdarstellung im modernen deutschen Kriminalroman „Happy Birthday, Türke!“ von Jakob Arjouni*, [w:] „Studia Niemcoznawcze“/„Studien zur Deutschkunde“ XLIII (2009), s. 279-290.
3. W.B.: *Bärlach der Loser. Zur Silhouette des Detektivs in Friedrich Dürrenmatts „Der Verdacht“*, [w:] „Estudios Filológicos Alemanes“ 19 (2009), s. 187-196.
4. W.B.: *Lyrisches Krisenmanagement. Annotationen zur Analyse und Interpretation von Friedrich Hölderlins „Hälfte des Lebens“*, [w:] „Annales Neophilologiarum“ 3 (2009), S. 5-19.
5. W.B.: *Sakralisierung des Detektivs. Zur Metamorphose des ingroup-Typus bei Kemelman und Chesterton*, [w:] „Acta Philologica“ 37 (2010), s. 200-209.
6. W.B.: *Zur narratologischen Disposition und Distribution des Eisenbahn-Motivs in Wolfgang Borcherts Kurzgeschichten (Eisenbahnen, nachmittags und nachts; Bleib doch, Giraffe; Die Stadt)*, [w:] „Germanica Wratislavensia“ 131 (2010), s. 7-24.
7. W.B.: *Kolarska historia Zielonej Góry. Etap pierwszy: Wyścig Pokoju*, [w:] „Studia Zielonogórskie“ 16 (2010), s. 149-169.

8. W.B.: *Poetisierung der Wirklichkeit. Zu Erich Kästners „Sachliche Romanze“*, [w:] „Orbis Linguarum“ 36 (2010), s. 133-146.
9. W.B.: *Johannes Mario Simmel in der Kritik. Zur filmischen Erzählstruktur im Roman „Und Jimmy ging zum Regenbogen“*, [w:] „Estudios Filológicos Alemanes“ 21 (2010), s. 243-260.
10. W.B.: *Ein Mosaik des Verbrechens. Narrative Konstruktion des Mordes im Krimiroman „Tannöd“ von Andrea Maria Schenkel*, [w:] „Acta Philologica“ 39 (2011), s. 213-228.
11. W.B.: *Literackie krajobrazy. Twórczość Hansa Fallady (1893-1947) na wschód od Odry*, [w:] „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 18 (2011), s. 263-274.
12. W.B.: *Dichterlandschaften: Hans Falladas Wanderungen östlich der Oder*, [w:] „Estudios Filológicos Alemanes“ 23 (2011), s. 165-178.
13. W.B.: *„Innere Emigration“ in Theorie und Praxis. Literatur als Camouflage*, [w:] „Germanica Wratislaviensia” 135 (2012), s. 41-55.
14. W.B.: *Eleonora Hummels Roman „Die Fische von Berlin“ im Blickpunkt narratologischer Erinnerungsinzenierung*, [w:] „Germanica Wratislaviensia“ 136 (2012), s. 9-24.
15. W.B.: *(Post-)Moderner Mord oder Wiederholung des Schemas? Erzähltendenzen, Erzählstrukturen und Erzählmotive im zeitgenössischen Krimi*, [w:] „Linguae Mundi“ 6 (2011/2012), s. 103-126.

Artykuły opublikowane po uzyskaniu stopnia doktora:

1. W.B.: *„Sex and the City’. Zur Darstellung der urbanen Sexualwelt in Hans Falladas Berlin-Romanen*, [w:] „Germanistische Werkstatt“ 5 (2013), s. 169-178.
2. W.B.: *„Chandlerisierung’ des deutschen Kriminalromans. Zu Jacob Arjounis literarischem Krimikonzept*, [w:] „Estudios Filológicos Alemanes“ 26 (2013), s. 551-566.
3. W.B.: *Zur Christa-Wolf-Rezeption in Polen nach 1989*, [w:] „Studia Niemcoznawcze“/“Studien zur Deutschkunde“ LIII (2014), s. 379-396.
4. W.B.: *Verloren im Schützengraben. Zur Raumsemantik der dargestellten Kriegsräume in Erich Maria Remarques „Im Westen nichts Neues“*, [w:] „Folia Germanica“ 10 (2014), s. 153-171.
5. W.B.: *Hans Werner Richters Polenreise. Die Gruppe 47 im Visier der polnischen Staatssicherheit*, [w:] „Studia Niemcoznawcze“/“Studien zur Deutschkunde“ LV (2015), s. 481-494.
6. W.B.: *Trivialität im neusachlichen Gewand. Einige Bemerkungen zu Hans Falladas „Kleiner Mann, Großer Mann“*, [w:] „Germanica Wratislaviensia“ 140 (2015), s. 41-60.
7. W.B.: *Śladem inskrypcji. Słów kilka o Johannesie Gigasie – nauczycielu, księdzu, poecie*, [w:] „Rocznik Świdnicki” 43 (2015), s. 31-40.
8. W.B.: *Phänomenologie des Radsports. Das Sechstagerennen-Sujet in der deutschen Literatur um 1900*, [w:] „Kwartalnik Neofilologiczny“ LXII (2015), s. 465-485.

9. W.B.: *Zur polnischen Rezeption von Erwin Strittmatter*, [w:] „Studia Niemcoznawcze“/“Studien zur Deutschkunde“ LVII (2016), s. 371-383.
10. W.B.: *Im Zeichen des (geschichtlichen) Verbrechens. Zum Phänomen der deutschsprachigen Doku-Krimis*, [w:] „Germanica“ 58 (2016), s. 97-109.
11. W.B.: *„Eine empfindsame Reise durch Polen“*. *Das Polenbild im Werk von Hans Werner Richter*, [w:] „Thaloris“ 1 (2016), s. 243-256.
12. W.B.: *Religiosität des Krimis. Theoretische Betrachtungen zu einer (gottlosen?) Gattung*, [w:] „Folia Germanica“ 12 (2016), s. 153-171.
13. W.B.: *Im Osten nichts Neues? Die DDR und der (alternative) Geschichtskrimi*, [w:] „Constellazioni“ 3 (2017), s. 131-156.
14. W.B.: *Die Detektive werden alt. Zum konzeptuellen „Selbstmordversuch“ des Krimis in Bernhard Schlinks „Selbs Mord“ (2011)*, [w:] „Kwartalnik Neofilologiczny“ LXIV (2017), s. 380-397.
15. W.B.: *Zum Heimat-Topos in Paul Keller Schlesienroman „Der Sohn der Hagar“ (1907)*, [w:] „Germanica Wratislaviensia“ 142 (2017), s. 57-74.
16. W.B.: *Wyścig Pokoju w Świebodzinie: kolarski rok 1969*, [w:] „Ziemia Lubuska“ 3 (2017), s. 159-166.
17. W.B.: *Krimi – eine Gattung nur für Weiße?*, [w:] „Thaloris“ 2 (2017), s. 53-79.
18. W.B.: *FCK NZS – Deutscher Rock gegen Rechts*, [w:] „Thaloris“ 3 (2018), s. 95-118.
19. W.B.: *Memoiren in Romanform. Zu Hans Falladas „Gefängnistagebuch 1944“*, [w:] „Orbis Linguarum“ 52 (2018), s. 215-235.
20. W.B.: *Erich Loests Exkurs in die Kriminalliteratur. Der DDR-Krimi zwischen Konvention und Travestie*, [w:] „Kwartalnik Neofilologiczny“ LXVI (2019), s. 504-517.
21. W.B.: *Ernst Jüngers „Eine gefährliche Begegnung“ oder Von der Apologetik des Verbrechens*, [w:] „Germanistische Werkstatt“ 9 (2020), s. 121-136.
22. W.B.: *Kulturelle Identitätstopographie(n). Die Stadt Zielona Góra zwischen „Entschlesierung“ und rekonstruierter Kontinuität*, [w:] „Studia Gedanensia“ 42 (2020), s. 77-88.
23. W.B.: *Flucht als Erzähldogma. Filmische Erzählstrategien in Erich Maria Remarques Exilroman „Liebe Deinen Nächsten“*, [w:] „Weimarer Beiträge“ 1/67 (2021), s. 70-83.
24. W.B.: *Północ – południe. Kolarstwo w Żarach i Żaganiu*, [w:] „Nowa Marchia – prowincja zapomniana. Ziemia Lubuska – wspólne korzenie“ 15 (2022), s. 189-200.
25. W.B.: *O (nie)egzystencji polskiego kryminału regionalnego. Gatunkowe rozważania z lekkim przymrużeniem oka*, [w:] „Folia Litteraria Polonica“ 1.66 (2023), s. 45-70.
26. W.B.: *O policyjnej przemocy w polskiej powieści kryminalnej (i nie tylko)*, [w:] „Postscriptum Polonistyczne“ 2 (2023), t. 32, s. 23-45.

27. W.B.: *Alternative Geschichtsschreibung über die Wendezeit im deutschen Kriminalroman*, [w:] „Oxford German Studies“ 52, 4 (2023), s. 597-613.
28. W.B.: *Narracja więzienna. Trochę Foucaulta u Fallady*, [w:] „Nowa Marchia – prowincja zapomniana. Ziemia Lubuska – wspólne korzenie” 16 (2023), s. 195-207.

5. Wykaz wystąpień na krajowych lub międzynarodowych konferencjach naukowych lub artystycznych (data – nazwa konferencji i miejsce – w nawiasie tytuł referatu)

1. 31.09.2008: V Spotkanie Historyczne: Küstrin – Kostrzyn. Sięgając w przeszłość – seminarium historyczne w Kostrzynie nad Odrą (W.B.: *Kostrzyn i pucz Czarnej Reichswehry w powieści „Wilk wśród wilków” Hansa Fallady*)
2. 21.-22.05.2009: Międzyuczelniana Studencka Konferencja Naukowa: Język – Teatr - Literatura VI w Częstochowie (W.B.: *‘Design kryminału’*. *Kilka słów o schematyzmie klasycznej powieści kryminalnej*)
3. 29.05.2009: Obraz religijny ziemi województwa lubuskiego w XVI-XVII wieku w Kożuchowie (W.B.: *Abraham Buchholzer – duchowny historyk z Kożuchowa*)
4. 05.-07.06.2009: Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Doświadczenie nowoczesności w literaturze i teatrze. Perspektywa polska – perspektywa europejska” w Warszawie (W.B.: *Kryminał w dyskursie modernistycznym. Narracyjność metropolii Breslau u Marka Krajewskiego*)
5. 02.-04.07.2009: Raumdarstellung im Werk von Hans Fallada – Zwischen Region, Landschaft und Großstadt. Workshop w Feldbergu (W.B.: *Falladas Wanderungen östlich der Oder*)
6. 21.10.2009: Zapisali się w dziejach Środkowego Nadodrza – szkice biograficzne w WiMBP w Zielonej Górze (W.B.: *Johannes Gigas (1514-1581) – Zapomniany protestancki teolog oraz poeta z Kożuchowa*)
7. 09.-10.11.2009: Realizm – niedokończony projekt w Krakowie (W.B.: *Realizm morderstwa, realizm śledztwa. Narracyjna stylistyka śmierci w kryminałach Henninga Mankella*)
8. 12.-14.11.2009: Erzählen und Erinnern – Hans Werner Richter und die deutsche Nachkriegsliteratur in Ost und West w Bansin/Usedom (W.B.: *Hans Werner Richters Polenreise – Die Gruppe 47 im Visier der polnischen Staatssicherheit*)
9. 26.-27.04.2010: Erzählte Gegenwart in der jüngsten deutschsprachigen Literatur w Poznaniu (W.B.: *Ein Mosaik des Verbrechens. Narrative Konstruktion des Mordes im Krimiroman „Tannöd“ von Andrea Maria Schenkel*)
10. 9.-11.05.2010: I Zjazd Niemcoznawców we Wrocławiu (W.B.: *„Wer hat uns verraten – Sozialdemokraten!”*. *Erich Loests literarische Reflexion über den deutsch-deutschen Sozialismus*)

11. 21.05.2010: VIII Konferencja naukowa: Ziemia Międzyrzecka w przeszłości w Międzyrzeczu (W.B.: *Międzyrzecz na trasie Wyścigu Pokoju oraz Tour de Pologne. Słów kilka o historii międzyrzeckiego kolarstwa*)
12. 27.-28.-05.2010: VII Międzyuczelniana Studencka Konferencja Naukowa „Język – Teatr – Literatura” w Częstochowie (W.B.: *Polski kryminal retro. Między innowacją, naśladownictwem, a literackim kiczem*)
13. 02.06.2010: Narodziny i rozwój nowego społeczeństwa żarskiego w Żarach (W.B.: *Rozwój sportu na ziemi żarskiej*).
14. 11.-12.10.2010: Pamiętnik – bliżej fikcji czy faktu? w Warszawie (W.B.: *Między faktem, fikcją a imaginacją. Narracja biograficzna w literaturze niemieckiej na przykładzie Hansa Fallady (1893-1947)*)
15. 07.-09.02.2011: Doktorandenkolloquium an der Justus-Liebig-Universität Gießen w Gießen (W.B.: *Erzählte Arbeitsräume in Hans Falladas „Kleiner Mann, was nun?“*)
16. 24.-26.02.2011: Störungen im Raum – Raum der Störungen w Zielonej Górze (W.B.: *Das Rauschen der Stadt – Zu Konfliktträumen in Hans Falladas Berlin-Texten*)
17. 03.-05.03.2011: Metropolenzauber – Sexuelle Moderne und urbaner Wahn w Berlinie (W.B.: *„Nackter Mann – was nun?“ Zur Inszenierung von Sexualität und Prostitution in Hans Falladas Stadttexten*)
18. 16.-18.06.2011: „Sich-Erinnern ist gegen den Strom schwimmen“ – Christa Wolf und ihr Werk w Zielonej Górze (W.B.: *Zur Christa-Wolf-Rezeption in Polen nach 1989*)
19. 14.-16.07.2011: Workshop und Doktorandenkolloquium „Hauptwerke der (deutschen) Literatur“ w Gotha (W.B.: *Erzählte Wohnräume in Falladas „Kleiner Mann, was nun?“*)
20. 11.09.2011: Forty – jeńcy – monety. Pasjonaci o twierdzy Kostrzyn. Sesja historyczna w Kostrzynie nad Odrą (W.B.: *Kolarski peleton w Kostrzynie. Wyścig "Do Granicy Pokoju" czyli krótka historia „lubuskiego Wyścigu Pokoju” (1949 - 1956)*)
21. 29.09.-02.10.2011: Migration, Multikulturalität und Avantgarde in den Industriekulturen w Łodzi (W.B.: *Die ruinierte Stadt. Zur narrativen Inszenierung von urbanen Kriegsräumen bei Hans Falladas und Hans Erick Nossack*)
22. 10.-12.11.2011: »Bestandsaufnahme«. Deutsch-Deutsche Literatur zwischen Mauerbau und Prager Frühling (1961-1968). 4. Hans Werner Richter Literaturtage w Bansin/Usedom (W.B.: *„Eine empfindsame Reise durch Polen“. Das Polenbild im Werk von Hans Werner Richter*)
23. 15.-16.11.2011: Miejsce i tożsamość. Literatura lubuska w perspektywie poetyki przestrzeni i antropologii w Zielonej Górze (W.B.: *Narracja przestrzeni. O lubuskich krajobrazach w twórczości Hansa Fallady*)
24. 01.-02.03.2012: Workshop und Doktorandenkolloquium an der Justus-Liebig-Universität Gießen w Gießen (W.B.: *Erzählte Verbrecherräume. Zur Narrativität des Gefängnisraums in Hans Falladas „Wolf unter Wölfen“ und „Der eiserne Gustav“*)

25. 08.-09.05.2012: Gegenwärtige Forschungsrichtungen in den sprach-, literatur- und kulturwissenschaftlichen Diskursen von Nachwuchswissenschaftlern (5. Germanistische Werkstatt) w Opolu (W.B.: *„Sex and the City‘. Zur Darstellung der urbanen Sexualwelt in Hans Falladas Berlin-Romanen*)
26. 17.-19.05.2012: Workshop: Bilder von Adoleszenz in der deutschen Gegenwartsliteratur w Görlitz (W.B.: *Arbeit am Text: Heinrich von Kleists „Michael Kohlhaas“*)
27. 07.-09.11.2012: Literatur(a). Erinnerung-Fremdheit-Engagement. Pamięć-Obcość-Zaangażowanie we Wrocławiu (W.B. *Deutsches Breslau im polnischen Retro-Krimi. Zum Problem der dargestellten Historizität in Marek Krajewskis Kriminalromanen*)
28. 19.-20.04.2013: Literarische Topographien in Mittelosteuropa bis 1945 w Bydgoszczy (W.B.: *Hans Falladas „polnische“ Lebensräume oder Von literarischen Orten und Orten der Literatur*).
29. 23.-24.05.2014: Pommern/Pomorze – eine europäische Region. Resümee nach 10 gemeinsamen Jahren in der EU w Greifswaldzie (W.B.: *Deutsch-polnische Klischeevorstellungen und die Facebook-Generation*).
30. 05.06.2014: 84. Sesja Zgromadzenia Ogólnego Oddziału PAN w Poznaniu (wręczenie nagród w II edycji Konkursu Oddziału PAN w Poznaniu) (W.B.: *Berlin w powieściach Hansa Fallady*).
31. 15.-17.07.2014: „Aber raus aus der Tasche muss das Geld – soviel ist sicher“. Hans Fallada und die Literatur(en) zur Finanzwelt. 6. Internationale Hans-Fallada-Konferenz w Carwitz (W.B.: *Im Wirrwarr der Wirtschaftskrise. Narrative Konstruktionen des Missstandes in Hans Falladas Angestellten- und Arbeitslosengeschichten*)
32. 26.-28.-09.2014: Innere Emigration versus Exilliteratur: Intra et extra muros w Poznaniu (W.B.: *Zwischen Widerstand, Aporie und Servilität. Zu textinternen Ambivalenzen in Stefan Andres' „Wir sind Utopia“*)
33. 15.-16.10.2014: Krimi. Zwischen Tradition und Innovation w Zielonej Górze (W.B. *Ist der Detektiv passé? Narrative Ermittlung des Selbstmordes in Rainer Wocheles Novelle „Der Flieger“*)
34. 09.-10.12.2014: Der neue Mensch und die neuen Welten – Deutschsprachige Science-Fiction w Zielonej Górze (W.B.: *Das Spiel mit dem Zeichen. Zu „Simulationseffekten“ in Kurd Laßwitz' Zukunftserzählungen*)
35. 14.-15.04.2015: Język w świecie – świat w języku w Zielonej Górze (W.B.: *Die Sprache des Schlagers – język kiczu?*)
36. 29.-31.05.2015: Zwischen Kontinuität und Modernität w Warszawie (W.B.: *(Un-)Lust an Gewalt? Das neue Gesicht des Kriminalromans*)
37. 1.-2.12.2015: Dni Języków Obcych II. Język jest sztuką zaangażowaną społecznie (W.B.: *Wie Rammstein die Klassiker recycelt. Musiksprache als Intertext*)

38. 11.-12.03.2016: Szczęśliwy, kto poznał Janoscha/Von dem Glück, Janosch gekannt zu haben w Zabrze (W.B.: *Eine schrecklich nette Familie oder Die Topographie einer schlesischen ‚Familijo‘ in Janoschs ‚Cholonek‘*)
39. 21.-22.03.2016: Implanty pamięci społecznej. Teoria i przykłady/Implante im sozialen Gedächtnis. Theorie und Beispiele w Poznaniu (W.B.: *„Ludzie, przeniesmy cmentarz!” Czyli dziwna historia pewnych nagrobków z dawnego Grünbergu*)
40. 14.-16.04.2016: Anfang. Internationale wissenschaftliche Konferenz zum 20. Jahrestag der Germanistik in Olsztyn w Olsztynie (W.B.: *„Auferstanden aus Ruinen’. Zertrümmertes Erzählen in der deutschen Kurzgeschichte der Nachkriegszeit*)
41. 16.-17.04.2016: Literatura a architektura w Krakowie (W.B.: *Berlin – miasto grzechu. Przestrzenie seksu i erotyzmu w literaturze niemieckiej doby Republiki Weimarskiej*)
42. 28.04.2016: Jelenia Góra literacka w Jeleniej Górze (W.B.: *Georg Heym czyli literacki „demon” z Karkonoszy*)
43. 20.-22.05.2016: Germanistische Forschung in Polen: Gegenstände und Methoden, Formen und Wirkungen w Poznaniu (W.B.: *Hans Erich Nossacks „Der Untergang“ oder vom Zwiespalt zwischen Flucht und Rückkehr*)
44. 22.-23.09.2016: Hans Lipinsky-Gottersdorf (1920-1991). Życie – Twórczość – Recepcja w Kluczborku/Góra św. Anny (W.B.: *Przestrzeń w powieści „Die Prosna-Preußen“ Hansa Lipinsky’ego-Gottersdorfa*)
45. 19.-20.10.2016: Kryminał. Okna na świat w Zielonej Górze (W.B.: *Powieść milicyjna – reaktywacja*)
46. 8.-9.11.2016: Dni Języków Obcych UZ III: „Wszelki język jest alfabetem symboli” w Zielonej Górze (W.B.: *Mein Land, dein Land. Rammstein kontra naziści*)
47. 16.-17.11.2016: Eros und Logos – Sexualitätsnarrative in der deutschsprachigen Literatur w Zielonej Górze (W.B.: *„Was ist erquickender als schöne Brust-Granaten“. Barocke Gelüste und lyrische Brüste oder Zu erotischen Gedichten des Barock*)
48. 10.01.2017: W poszukiwaniu nieskończoności. Seminarium o sztuce włoskiej w Zielonej Górze (W.B.: *Włoska Niemców robota, czyli dlaczego Goethe i reszta tak pokochali Italię*)
49. 03.-05.02.2017: Ein Ort, viel Raum(theorie)? w Bambergu (W.B.: *Am Tatort der Geschichte. Zu Erzählfunktionen der Verbrechensräume im historischen Kriminalroman*)
50. 01.-02.04.2017: Literatura a malarstwo / Literatur und Malerei w Warszawie (W.B. *Die Großstadt in Wort und Bild um 1920*)
51. 13.-15.10.2017: Reformation – zwischen Gewinn und Verlust / Reformacja – spór o dziedzictwo w Zielonej Górze (W.B.: *Luther, Playmobil und Popkultur*)
52. 17.-19.11.2017: Schriftsteller in Exil und Innerer Emigration. Literarische Widerstandspotentiale und Wirkungschancen ihrer Werke w Łodzi (W.B.: *Von der*

Unfähigkeit zum Widerstand. Stefan Andres' „El Greco malt den Großinquisitor“: Ein Lesart-Vorschlag

53. 28.-30.11.2017: Dni Języków Obcych IV w Zielonej Górze (W.B.: *Niemiecki pop, niemiecki szrot. Piosenki naprawdę o niczym (?)*)
54. 01.-02.12.2017: GrenzRäume w Kiel (W.B./Maïke Schmidt: *Kulturelle Verflechtungen einer Grenzregion am Beispiel deutsch-polnischer Regionalkrimis*)
55. 17.01.2018: „Gdy rozum śpi...“ Seminarium o szaleństwie w sztuce i literaturze w Zielonej Górze (W.B.: *Heavy znaczy crazy. Niemiecki metal*)
56. 22.-23.03.2018: 8. Internationale Germanistische Werkstatt w Opolu (W.B.: *Ernst Jüngers „Eine gefährliche Begegnung“ oder Von der Apologetik des Verbrechens*)
57. 14.-15.04.2018: Literatur und Skulptur w Warszawie (W.B.: *Der Fall Ernst Barlach oder Wie die „entartete Kunst“ von der Literatur rehabilitiert werden konnte*)
58. 08.05.2018: Policjant, „głina“, „pies“. Obraz stróżów prawa w polskiej powieści kryminalnej w Lublinie (W.B.: *Pies ze złej gliny. Dlaczego nie każdy może i musi być kapitanem Żbikiem*)
59. 18.-19.07.2018: Zwischen Dokument und Fiktion – Kriegserfahrungen und literarische Formen im 20. Jahrhundert w Carwitz (W.B.: *Urbane Kriegsbilder. Zur Darstellbarkeit des Krieges in Hans Falladas Stadtromanen*)
60. 04.-06.12.2018: Dni Języków Obcych V w Zielonej Górze (W.B.: *Rechts rockt nicht, czyli miłuj punka swego jak siebie samego*)
61. 27.-29.06.2019: Dreißig Jahre germanistische Forschung in Polen und Deutschland: 1989-2019 w Gdańsku (W.B.: *Kulturelle Identitätstopographie(n). Eine Stadt zwischen „Entschlesierung“ und rekonstruierter Kontinuität*)
62. 23.-24.10.2019: Kryminalne światy przeszłości w Zielonej Górze (W.B.: *Ile jest cukru w cukrze, czyli o historii w kryminalnej historycznym. Próba typologizacji*)
63. 03.-05.12.2019: Dni Języków Obcych VI w Zielonej Górze (W.B.: *Choć Niemcy, to jednak własny humor mają*)
64. 28.-30.09.2020: Dreißig Jahre danach. Mauerfall und deutsche Einheit in Literatur, Kultur und Politik. Versuch einer Bilanz w Poznaniu (online) (W.B.: *Eine Stadt sucht ihren... Krimi. Der Berlin-Krimi nach 1989 zwischen Brutalität, Regionalität und Historizität*)
65. 15.-16.10.2020: 9. Internationale Germanistische Werkstatt: Germanistische Forschungsperspektiven in Sprache und Literatur w Opolu (online) (W.B.: *Flucht als ErzählDogma. Zur (filmischen) Narrativität der Transiträume in Erich Maria Remarques Exilroman „Liebe Deinen Nächsten“*)
66. 07.-08.04.2022: 10. Internationale Germanistische Werkstatt: Zukunftsperspektiven der Germanistik w Opolu (W.B.: *„Nazis rein“? Deutsche Popmusik und ihr Umgang mit nationalsozialistischer Gesinnung*)

67. 19.-21.05.2022: Deutsche und polnische Frauenkrimis im Vergleich w Słubicach (W.B.: *Frauenkrimi – ein Gattungstrickser?*)
68. 14.-16.06.2022: Pitaval im Sozialismus w Münster (W.B.: *Zwischen Dokumentarismus und Politikum: Kazimierz Larskis polnischer Nachkriegs-Pitaval*)
69. 18.04.2023: Łączy nas historia i literatura. Hans Fallada po dwóch stronach granicy w Gorzowie Wlkp. (W.B.: *Narracja więzienna. Trochę Foucoultu w Falladzie*)
70. 14.-17.03.2024: 6. Kongress Polenforschung: Auf/Umbrüche w Dresden (W.B.: *Bars and Hooks als Waffe. Die polnische Populärmusik im politischen Widerstand*)
71. 14.-15.05.2024: Kryminale (nie)fikcje. Proceduralność – poszlakowość - powieściowość we Wrocławiu (W.B.: *Zbrodnia socjalistyczna. O polskich pitavalach doby PRL*)
72. 09.-10.04.2025: Kontinuitäten und Diskontinuitäten. Zu Schreibweisen der Weimarer Republik w Mannheim (W.B.: *Hinter Gittern oder: Vom Strafvollzug erzählen (am Beispiel von Hans Fallada)*)
73. 30.05.2025: Zur Literatur und Kultur der 1980er Jahre (online) (W.B.: *Filmische Exploration des (deutschen) Cyberpunk: Wolf Gremms „Kamikaze 1989“ (mit Rainer Werner Fassbinder)*)
74. 16.-17.06.2025: Zur Geschichte von Textsorten. Formen konzeptueller und medialer Oralität vs. Literalität w Zielonej Górze (W.B.: *Geschichte und ihre Versprachlichung. Zum rätselhaften Kirchturm-Manuskript aus Grünberg i. Schles.*)
75. 25.-26.07.2025: Kongres Internationale Vereinigung für Germanistik w Graz (W.B.: *Das mediale Verwirrspiel. Leo Perutz' literarische Krisenbewältigung („Die dritte Kugel“, „Zwischen neun und neuen“)*)
76. 05.-06.09.2025: Ästhetik und Politik des Sportfilms w Mannheim (W.B.: *Sport und (Film)Komödie im realexistierenden Sozialismus der Volksrepublik Polen*)

Wykłady gościnne

1. 16.12.2014: *Na literackim szlaku Hansa Fallady* w Gorzowie Wlkp.
2. 14.01.2015: „Nun das Warten hat ein Ende, leiht euer Ohr einer Legende”. *Texte in Rammstein-Kontexten* w Poznaniu
3. 26.05.2015: *Rammstein. Eine literarische Reise in die Welt des Intertextes* we Wrocławiu
4. 04.06.2018: *Nazis go home. Rock gegen Rechts* w Łodzi
5. 30.09.2020: *Polish crime today. Słów kilka o (polskiej) literaturze kryminalnej* w Zielonej Górze
6. 03.12.2021: *Antifa-Krimi? Wie der Kriminalroman die Neonazis zu bekämpfen versucht* w Prešov
7. 20.06.2022: *American Flyers. Słów kilka o kolarstwie w Stanach Zjednoczonych* w Gorzowie Wlkp.

8. 11.03.2024: *Heimat – Karsch – literatura* w Bojadłach
9. 17.12.2024: *Polish crime fiction* w Halle (Saale)

6. Wykaz udziału w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych, z podaniem pełnionej funkcji

1. 15.-16.10.2014: *Krimi. Zwischen Tradition und Innovation* w Zielonej Górze (współorganizator konferencji)
2. 19.-20.10.2016: *Kryminal. Okna na świat* w Zielonej Górze (współorganizator konferencji)
3. 16.-17.11.2016: *Eros und Logos – Sexualitätsnarrative in der deutschsprachigen Literatur* w Zielonej Górze (współorganizator konferencji)
4. 13.-15.10.2017: *Reformation – zwischen Gewinn und Verlust / Reformacja – spór o dziedzictwo* w Zielonej Górze (współorganizator konferencji)
5. 08.05.2018: *Policjant, „glina”, „pies”. Obraz stróżów prawa w polskiej powieści kryminalnej* w Lublinie (komitet naukowy)
6. 23.-24.10.2019: *Kryminalne światy przeszłości* w Zielonej Górze (współorganizator konferencji)
7. 19.-21.05.2022: *Deutsche und polnische Frauenkrimis im Vergleich / Niemieckie i polskie kryminały kobiece – porównanie* w Słubicach (współorganizator konferencji)
8. 14.-15.05.2024: *Kryminale (nie)fikcje. Proceduralność – poszlakowość - powieściowość* we Wrocławiu (współorganizator konferencji)
9. 09.-10.04.2025: *Kontinuitäten und Diskontinuitäten. Zu Schreibweisen der Weimarer Republik* w Mannheim (współorganizator konferencji)
10. 25.-26.07.2025: *Intermediale Ästhetik in Krisenzeiten* na kongresie Internationale Vereinigung für Germanistik w Graz (współorganizator sekcji)

7. Wykaz uczestnictwa w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych, z podziałem na projekty zrealizowane i będące w toku realizacji, oraz z uwzględnieniem informacji o pełnionej funkcji w ramach prac zespołów

1. Projekt: „Deutsche und polnische Frauenkrimis im Vergleiche“ finansowany przez Deutsch-Polnische Wissenschaftsstiftung (DPWS) we współpracy z Christian-Albrechts-Universität zu Kiel (Maike Schmidt) w okresie 2022-2023 (kierownik i wykonawca projektu)

8. Wykaz staży w instytucjach naukowych lub artystycznych, w tym zagranicznych, z podaniem miejsca, terminu, czasu trwania stażu i jego charakteru.

1. Docentura gościnna (Gastdozentur) na Interkulturelle Germanistik przy Europa-Universität Viadrina we Frankfurcie nad Odrą (semestr zimowy 2017)
2. Stypendium badawcze Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD) w Leibniz-Institut für Geschichte und Kultur des östlichen Europa (GWZO) w Lipsku (kwiecień 2019)
3. Stypendium badawcze Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas (IKGS) na Ludwig-Maximilians-Universität w Monachium (wrzesień 2021)
4. Docentura gościnna (Gastdozentur) w Aleksander-Brückner-Zentrum na Martin-Luther-Universität Halle (Saale) (listopad-grudzień 2024)

9. Wykaz członkostwa w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism wraz z informacją o pełnionych funkcjach (np. redaktora naczelnego, przewodniczącego rady naukowej, itp.).

1. Redaktor czasopisma „Thalloris” (2016-2018)

10. Wykaz członkostwa w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych wraz z informacją o pełnionych funkcjach

1. Hans-Fallada-Gesellschaft e.V. (członek)
2. Internationale Vereinigung für Germanistik (członek)
3. Stowarzyszenie Regionalistów Środkowego Nadodrza (skarbnik do 2012 r.)

11. Wykaz recenzowanych prac naukowych lub artystycznych, w szczególności publikowanych w czasopismach międzynarodowych

1. W.B.: *Heinz Schilling, Marcin Luter. Buntownik w czasach przełomu*, [w:] Przegląd Zachodni 3 (364), 2017, s. 289-291.
2. W.B.: *Rafał Biskup, Medialekt. Dialekt als Identitäts- und Kulturmedium: Schlesien 1830-1945. (Schlesische Grenzgänger 13) Leipziger Universitätsverlag, Leipzig 2022, 499 S.*, [w:] „Arbitrium“ 42.2 (2024), s. 198-200.

12. Wykaz uczestnictwa w programach europejskich lub innych programach międzynarodowych

1. 2019: pobyt w ramach projektu Erasmus+ na Technische Universität Dresden: prowadzenie zajęć i wykładów na temat niemieckiej literatury kryminalnej
2. 2021: pobyt w ramach projektu Erasmus+ na Europa-Universität Viadrina we Frankfurcie nad Odrą: prowadzenie zajęć i wykładów na temat niemieckiej muzyki popularnej

3. 2022: pobyt w ramach projektu Erasmus+ na Technische Universität Dresden: prowadzenie zajęć i wykładów na temat literatury science-fiction
4. 2023: pobyt w ramach projektu Erasmus+ na Europa-Universität Viadrina we Frankfurcie nad Odrą: prowadzenie zajęć na temat Nowej Rzeczowości
5. 2023: pobyt w ramach projektu Erasmus+ na Georg-August-Universität w Göttingen: prowadzenie zajęć i wykładów na temat niemieckojęzycznego thrillera
6. 2024: pobyt w ramach projektu Erasmus+ na Technische Universität Dresden: prowadzenie zajęć na temat Friedricha Dürrenmatta

III. DANE NAUKOMETRYCZNE

1. Liczba cytowań publikacji wnioskodawcy, z oddzielnym uwzględnieniem autocytowań

- Liczba cytowań: 69 (wg Google Scholar).
- Liczba autocytowań: 0 (wg Google Scholar).

2. Indeks Hirscha: 3

Informacje zawarte w pkt. IV powinny wskazywać również na bazę danych, na podstawie której zostały podane.

Przy wyborze tej bazy należy zwracać uwagę na specyfikę dziedziny i dyscypliny naukowej, w której kandydat ubiega się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Rada Doskonałości Naukowej informuje, że podawanie danych naukowych – w opinii Rady Doskonałości Naukowej – jest wskazane i zalecane, wynika to także ze stosowanej powszechnie praktyki przez samych kandydatów ubiegających się o awans naukowy. Należy jednak podkreślić, że podane we wnioskach o wszczęcie postępowania awansowego dane naukowe nie mogą stanowić kryterium oceny dorobku naukowego Kandydata dla podmiotów doktoryzujących, habilitujących oraz samej Rady Doskonałości Naukowej, organów prowadzących postępowania w sprawie nadania stopnia lub tytułu. Zadaniem tych organów jest przede wszystkim ocena ekspercka dorobku naukowego Kandydata